ORAS

Debesuotas, lis.
Saulė teka 5:20; leidžiasi — 8:17.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA nal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVII | Kaina 4c | Chicago 8, Ill. Trečiadienis, Gegužės-May 31 d., 1950 | Price 4c

PIETU KOREJA VAKAR RINKO PARLAMENTA

BOSTON, MASS., ĮVYKO PASEKMINGA SOCIALDEMOKRATŲ KONVENCIJA

Glaveskas — vykdomojo komiteto pirmininkas, Buivydas — sekretorius, Sarpalius — iždininkas

"Naujienos" gavo savo korespondento tokio turinio telegramą:

"Gegužio 27 ir 28 dienomis Bostone, Mass., įvyko pasekminga Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos konvencija. Joje dalyvavo apie 30 organizacijos atsiųstų atstovų. Taip pat gauti gausūs sveikinimai iš šiame krašte, Pietų Amerikoje, Europoje ir Australijoje veikiančių organizacijų bei ten gyvenančių paskirų asmenų. Prisiųsta keli šimtai dolerių aukų.

Advokatas Steponas Briedis pirmininkavo visoms trims sesijoms. Suvažiavusieji nubalsavo išdiskutuoti sąjungos vykdomojo komiteto pasiūlytą ir konvencijos priimtą dienotvarkę. Nutarimai buvo padaryti arba vienbalsiai, arba su labai mažam nuomonių skirtumui esant.

Kilo didesnių diskusijų, kai buvo svarstomas klausimas apie Centro Komiteto buveinę. Bet galų gale didelė suvažiavusiųjų dauguma nutarė, vietoj Bostono, pasirinkti Brooklyną. Centro komitetas padidintas nuo devynių narių iki vienuolikos. Visų pritarimu išrinktas toks naujas Centro Komitetas: Glaveskas—pirmininkas, Gervickas—vicepirmininkas, Buivydas — sekretorius, Sarpalius — iždininkas, komiteto nariai — Spūdienė, Dulkė, Grigaitis, Michelsonas, Januškis, Stilsonas ir Strazdas.

Šeštadienio naktį Citizen's Association salėje įvyko gausus banketas. Jame dalyvavo daugelis svečių ir kitų grupių atstovų. Jie sveikino susirinkusius. Muzikalinę programos dalį atliko dainininkas solistas Bakūnas, jam akompaniavo panelė Stilsoniūtė.

Konvencijoje paiškėjo, kad Socialdemokratų Sąjunga yra gana geroje būklėje ir nuolat stiprėja. Josios laikraštis "Keleivis" finansiškai yra stiprus."

DALTON TRUMBO, LAWSON IR KITI TURĖS SĖSTI Į KALĖJIMĄ

Vyriausias teismas atsisakė svarstyti Hollywoodo rašytojų apeliaciją

WASHINGTON, D. C., geg. 30 d. — Vyriausias teismas atsisakė svarstyti buvusių Hollywood rašytojų Dalton Trumbo ir John Howard Lawson prašymą peržiūrėti žemesnių teismų nagrinėtą bylą ir panaikinti jiems uždėtą bausmę.

Dalton ir Lawson atsisakė pasakyti kongreso komitetui, ar jie priklauso komunistų partijai.

Jie pasakojo, kad konstitucija leidžianti jiems neatsakinėti į panašius klausimus. Tuo tarpu teismas sako, kad reikia atsakyti į kongreso komitetų klausimus.

HOLLYWOODO RAŠYTOJAI EIS Į KALĖJIMĄ

Dalton ir Lawson turės eiti į kalėjimą ir atlikti jiems skirtas vienerių metų ir 1,000 dolerių bausmes.

Jau balandžio mėnesį vyriausias teismas kartą atmetė šių žmonių prašymą, bet dabar jis atmestas antrą kartą. Teisėjai Black ir Douglas norėjo, kad vyriausias teismas jų bylas peržiūrėtų, bet didelė teisėjų dauguma atsisakė jas svarstyti.

Kalėjiman vieneriems metams turės eiti Herbert Biberman, Edward Dmytryk, Ring Lardner Jr., Samuel Ornitz, Albert Maltz, Alvah Bessie ir Lester Cole. Kiekvienas jų atsisakė pasakyti teismui, ar priklauso prie komunistų partijos.

KALĖJIMAN PATEKS VISAS KOMITETAS

Vyriausias teismas taip pat atsisakė svarstyti Dr. Edward Barsky, rašytojo Howard Fast, Dr. Jacob Auslanderio ir kitų 8 asmenų prašymą.

Jie buvo sudarę vadinamo Bendro Antifašistinio Komiteto vadovybę. Šį komitetą kontroliavo komunistai, jis įtrauktas į subversyvių organizacijų sąrašą.

Komiteto vadovybė atsisakė parodyti kongreso komitetui pajamų ir išlaidų knygas. Komiteto nariai turės sėsti kalėjiman ir mokėti pinigines baudas.

Septynios valstybės prašo balso

BAGUIO, Filipinų salos. — Septynių Azijos valstybių konferencija prašo balso visuose Azijos klausimuose. Į Baguio suvažiavo Australijos, Indijos, Pakistano, Ceilono, Siamo, Indonezijos ir Filipinų atstovai.

Suvažiavusieji priėmė rezoliuciją, kuri reikalauja tartis su šiomis valstybėmis, kai bus svarstomas bet kuris svarbesnis Azijos valstybių klausimas.

Carlos Romulo išrinktas Baguio konferencijos pirmininku. Jam atrodo, kad ši konferencija turėsianti nepaprastai didelės įtakos visoje Azijoje.

Pradėjo leisti Jeffersono raštus

NEW YORK, N. Y. — Istorikai džiaugiasi pirmuoju Thomas Jeffersono raštų tomu. Leidėjai, gavę 200,000 dolerių visų raštų išleidimui, ėmėsi nepaprastai didelio darbo.

Iki šio meto didoka dalis Jeffersono raštų atspausdinta, bet toli gražu ne visi. Vyriausias redaktorius Julian P. Boyd planuoja sudaryti 52 tomus. Šiomis dienomis išėjęs pirmasis tomas turi 679 puslapius. Kiti bus panašūs.

Jeffersonas paliko 19,000 laiškų ir 50,000 įvairių dokumentų. Iki šio meto buvo atspausdinta tiktai trečdalis šių dokumentų.

—Indokinijoje parašiutininkai atėmė iš komunistų kelias strategines pozicijas.

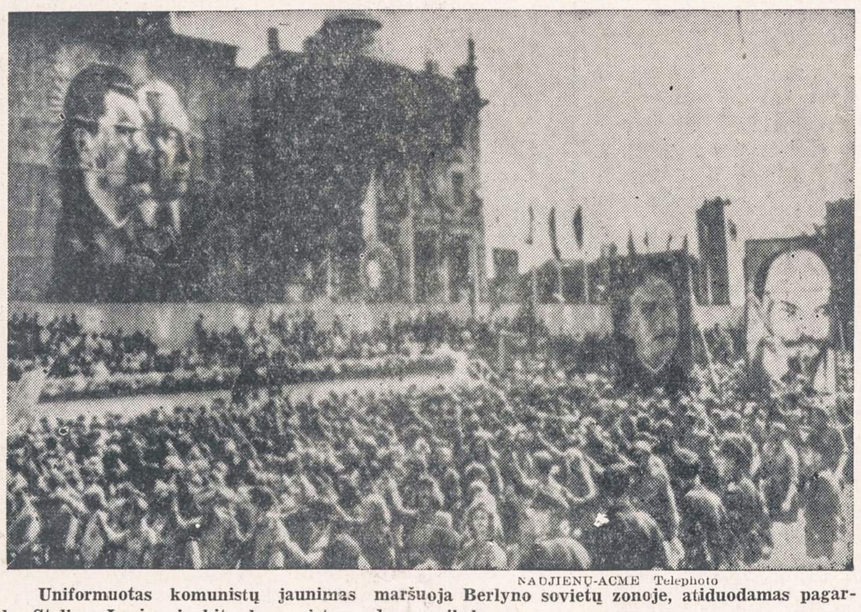

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Uniformuotas komunistų jaunimas maršuoja Berlyno sovietų zonoje, atiduodamas pagarbą Stalino, Lenino ir kitų komunistų vadų paveikslams.

Tremtiniai ngaus IRO paramos

ŽENEVA, Šveicarija. —Paskutiniais 7 mėnesiais iš įvairių Rytų Europos valstybių į vakarus atbėgo 10,000 tremtinių.

Tarptautinė Tremtinių Organizacija nutarė duoti jiems teisinę paramą, bet neteiks ekonominės pagalbos ir nepriims į stovyklas.

Lewis nedavęs slaptų įsakymų

WASHINGTON, D. C.—Angliakasių unijos prezidentas John L. Lewis paneigė žinias, esą jis praeito streiko metu angliakasiams siuntinėjęs slaptus įsakymus.

Canton, Ill., angliakasys Lloyd Sidener tvirtina, kad Lewis išsiuntinėjęs oficialų įsakymą, liepiantį angliakasiams dirbti. Bet tuo pačiu metu jis išsiuntinėjęs telegramą, liepiančią nesileisti į kasyklas.

Sidener liepęs laužyti streiką ir už tai išmestas iš angliakasių unijos.

Prancūzės noriau gimdo vaikus

PARYŽIUS, geg. 30 d.—Paskutiniai statistikos duomenys sako, kad po paskutinio karo Prancūzijos moterys noriau gimdo vaikus.

Aiškiai nustatyta, kad tiktai nuo 1946 metų gimimų skaičius žymiai padidėjęs. Nuo 1863 metų gimimų skaičius Prancūzijoje mažėjęs, o dabar jis jau pašokęs net 40%.

1947 m. gimė 862,955 kūdikiai, o 1949 gimė 867,000.

—Berlynan komunistų suvarytas jaunimas badavo ir šalo. Daugelis turėjo miegoti šlapiose palapinėse, o 4 dienas maitinosi tiktai sausu ir šaltu valgiu.

—Ispanijos diktatorius rengiasi leisti užsieniečiams investuoti pinigus į krašto pramonę. Jis nepajėgia išbristi iš ekonominės suirutės.

—JAV pasižadėjo apmokyti bent 3,000 Atlanto Sąjungos karių vartoti pačius moderniškiausius ginklus.

—Illinois angliakasių vadovybė panaikino Lloyd Sidener uždėta piniginę bauda ir leido jam grįžti į darbą. Sidener patenkintas.

—Maskva keičia Vengrijoje esančius Raudonosios Armijos pulkus.

Vėliausios Žinios

★

—Vakar ryte žuvusiųjų skaičius jau siekė 384. Daugiausia žuvo šio savaitgalio automobilių nelaimėse, 60 prigėrė. Nepaprastai daug žmonių buvo išvažinėję iš didmiesčių.

—Buvęs republikonų atstovas kongrese Parnell Thomas prašo prezidentą Trumaną dovanoti jam bausmę ir panaikinti teismo paskirtą 10,000 dolerių piniginę baudą.

—Vakar Tokijo mieste komunistai užpuolė 4 JAV kareivius, vykusius minėti karo metu žuvusiųjų. Karo policija tuojau įsikišo ir suėmė 8 komunistus. Jie turės aiškintis teisme. Tai buvo pirmas japonų užpuolimas ant JAV karių.

—Japonijos komunistai norėjo suruošti demonstraciją toje pačioje aikštėje ir tuo pačiu metu, kai amerikiečiai minėjo žuvusiuosius. Gen. MacArthur tuojau įsakė komunistams atidėti savo mitingą kelioms valandoms.

—Pietų Irane vakar patvino kelios upės, nukentėjo didokas skaičius paupių gyventojų. Irano Raudonasis Kryžius skuba pagalbą nukentėjusiems.

—Gen. Chiang vakar pareiškė, kad komunistai negalės įsiveržti į Formozos salą be didelės Sovietų Sąjungos paramos. Vakar pradėjo siausti jūra. Kiniečiai yra blogi jūrininkai, jie nesugebės pasiekti Formozos pakraščių.

—Detroito teisėjas vakar padėjo į kalėjimą 18 automobilistų, nesilaikiusių trafiko taisyklių. Minėtas teisėjas yra pasiryžęs išmokyti žmones važinėti automobiliais.

—Sen. Herbert Lehman pasakė kalbą Hyde Parke. Vienas kitas bando kaltinti Rooseveltą dėl smulkmenų, sako, bet užmiršta, kad jam teko vesti karas prieš biauriausią tironiją pasaulyje. Tas karas buvo laimėtas.

—Pašto reikalų tvarkytojas Donaldson sako, kad laiškanešiai negalės tinkamai atlikti pareigų, jei senatas negrąžins atstovų rūmų išbrauktų sumų.

—Havajų salose vakar drebėjo žemė, bet nuostoliai dar nežinomi.

—Ernest Bevin vakar nuvežtas į ligoninę antrai vidurių operacijai.

—Šeštadienį prezidentas Trumanas ir sekretorius Dean Acheson kalbėjosi su Trygve Lie.

Berlyne dingo didelė statula

BERLYNAS. — Gegužio 21 d. naktį nuo Brandenburgo vartų dingo Pergalės deivė ir keturi josios arkliai.

Statulą ir arklius 1794 m. iškalė vokiečių skulptorius Johann G. Schadow. 1807 m. statula patiko Napoleonui. Jis įsakė ją pervežti į Paryžių. Bet 1814 m., vokiečiams okupavus prancūzų sostinę, vokiečių gen. Bluecher įsakė statulą vėl grąžinti į Berlyną. Ten ji stovėjo iki šių metų.

Keisčiausia, kad Berlyno komunistai nežino, kas galėjęs ją nusivežti iš sovietų sektoriaus. Vietoje Pergalės ir josios arklių — iškelta didelė sovietų vėliava.

Atėmė iš vokiečių 18 bilijonų

BONN, Vokietija. — Sovietų Sąjunga atėmė ir išvežė iš Vokietijos įvairaus turto už 18 bilijonų dolerių. Federalinės valdžios ministeris Jacob Kaiser tvirtina, kad dar ir šiandien, apiplėšus visas vokiečių dirbtuves ir išvežus beveik visus geležinkelių bėgius, kiekvieną mėnesį rusai išveža iš Rytų Vokietijos įvairaus turto už 50 milijonų dolerių.

Stalinas parašė Otto Grotewohl laišką, kuriame sako, kad rusai pusiau sumažiną reparacijas.

Šis laiškas neturįs jokios reikšmės, nes iki šiol meto rusai vieni viską kontroliavo ir vertino.

Angliškus laikraščius rinks teletipu

CHICAGO, Ill. — Nuo birželio 1 d. grupė Kansas valstybės nepriklausomų laikraščių bus dalimi renkami teletipu. Svarbesnių agentūrų žinios ir reikšmingesnieji vietos pranešimai iš vieno centro bus teletipu pranešami laikraščių redakcijoms.

Linotipas bus naudojamas tiktai vietos žinioms rinkti. Laikraščių leidėjai sako, kad teletipas pagreitins, palengvins ir atpigins laikraščio leidimo darbą.

Manoma, kad netolimoje ateityje ir kiti laikraščiai įsives teletipus.

KOMUNISTAI KENKĖ BALSAVIMUI, DAUŽĖ PARUOŠTUS CENTRUS

Policija suėmė 42 Maskvos angentus, norėjusius praliįsti į demokratinį krašto parlamentą

SEOUL, Korėja, geg. 30 d. — Šiandien Korėjos gyventojai rinko laisvą ir demokratinį parlamentą. Užsienio stebėtojai tvitrina, kad niekad krašte nebuvo tokių laisvų ir demokratinių rinkimų. Negalėjo savo atstovų išrinkti tiktai komunistų pavergtos šiaurės Korėjos gyventojai.

Vyriausybė ėmėsi apsaugos priemonių, kad rinkimų diena praeitų be jokių incidentų. Visame krašte buvo ramu, jei neskaityti Maskvos pasiųstos ginkluotos komunistų gaujos, įsiveržusios į Sushan miestelį, esantį visai pasienyje. Pietų Korėjoj ir salose komunistai neturėjo drąsos ardyti tvarkos, bet praliejo kraują prie sienos.

Į Sushan miestelį po pietų įsiveržė didokas ginkluotų vyrų būrys. Pirmiausia jie puolė daužyti balsavimo centrus, o vėliau naikino valsčiaus pastatus ir puolė policijos nuovadą. Įvyko susirėmimas su policija. Trys užpuolikai buvo nušauti, didokas jų skaičius sužeistas. Komunistams pavyko sužeisti 3 policininkus. Keli užpuolikai buvo nuginkluoti ir pasodinti į kalėjimą. Jie turės aiškintis teisme.

Vakar policija suėmė 42 Maskvos agentus, norėjusius praliįsti į demokratinį krašto parlamentą. Be to, policija vakar suėmė 178 asmenis, bendradarbiavusius su svetimos valstybės agentais. Policijos vadas Kim Tai Son paskelbė platų pranešimą apie svetimos valstybės sąmokslą įsibrauti į įtsatymus leidžiančią įstaigą.

Pasirodo, kad Korėjos policijai pavyko iššifruoti iš šiaurės siųstas slaptas telegramas. Telegramose buvo nurodyti žmonės, kurie turi kandidatuoti į parlamentą, duodamos instrukcijos apie rinkiminę kampaniją ir visa eilė kitų reikalų. Tuo pačiu metu persiųsta iš šiaurės stambi suma korėjiečių pinigų ir 15,000 JAV doleriais.

Policijos paskelbtas pranešimas duoda telegramų šriftą, jojo vertimą, nurodo parinktus kandidatus ir visus bendradarbius. Iš viso suimtųjų skaičius sieka 500. Užsienio agentai, norėjusieji praliįsti į Korėjos parlamentą, dabar turės aiškintis teisme.

Kelios korėjiečių partijos pastatė 2,170 kandidatų į parlamentą. Šiandien buvo renkami 210 kandidatų. Šimtą vietų palikta šiaurės Korėjai. Jei šiaurėje susidarys sąlygos laisviems rinkimams, šiaurės kandidatai galės būti šiandien išrinkto parlamento nariais.

BERLYNE KOMUNISTAI NEDRĮSO PRADĖTI PARUOŠTO PERVERSMO

25,000 ginkluotų vyrų saugojo visą Berlyno pasienį, buvo duotas įsakymas šauti

BERLYNAS, geg. 30 d. — Komunistai nedrįso pradėti paruošto perversmo, nes nebuvo plyšio, pro kurį būtų galėję įsiveržti į laisvą Berlyną, —pareiškė gen. Maxwell Taylor, JAV karo vadas vokiečių sostinėje.

Ištisą pusmetį komunistų vadai pasakojo apie "Berlyno išlaisvinimą", bet paskutinėm dviem dienom neįvyko nė vieno incidento.

—Kova dėl Berlyno dar nelaimėta, — tęsė generolas, — bet mes čia būsime, kol nebus išspręsta visa Vokietijos problema.

KOMUNISTAI NEDRĮSO ARDYTI TVARKOS

25,000 vokiečių policininkų, Amerikos, britų ir prancūzų karių saugojo kiekvieną vietą, pro kurią ginkluotos komunistų gaujos būtų galėjusios įsiveržti į laisvą Berlyną.

Tokios vietos tvarkos ardytojams nepavyko rasti, nes buvo užimtos visos svarbesnės pozicijos.

Be to, komunitsai žinojo, kad sąjungininkų vadai buvo davę įsakymus kariams šauti į tvarkos ardytojus, jei jie neklausys įsakymų, neatiduos ginklų ir nekels rankų į viršų.

SUVEŽTIEJI JAU VEŽAMI ATGAL

Į Berlyną suvežtas jaunimas jau pradedamas išvežioti namo. Ne visi, aišku, sugrįš.

Sąjungininkų karo vadovybė praneša, kad didokas į Berlyną atvežtųjų vis dėlto sugebėjo perbėgti sieną. 25 Rytų Vokietijos policininkai ir 38 jaunuoliai perbėgo pirmadienį ir prašo duoti jiems tremtinių teises.

Šiandien perbėgusių skaičius dar didesnis, bet jie tebetardomi. Perbėgusieji jau negalės grįžti į savo namus.

Turkai bendradarbiaus su vakarais

ANKARA, Turkija. — Turkija nori glaudžiai bendradarbiauti su vakarais,—parlamentui pareiškė naujas premjeras Adnan Menderes.

Turkija nori taikiai bendradarbiauti su užsieniečiais, ji respektuos kiekvienos didelės ir mažos tautos suvereninines teises ir nepriklausomybę.

Josios užsienio politika bus remiama tradicinėmis sutartimis su Didžiaja Britanija bei Prancūzija ir draugišku bendradarbiavimu su JAV.

VIDURŽEMIŲ JŪRAI REIKALINGAS SAUGUMAS

Menderes kreipia didžiųjų valstybių dėmesį į reikalingą materialinį ir mokslinį saugumą visoje Viduržemių jūros srityje.

Jis nori, kad didžiosios valstybės suprastų šią problemą ir garantuotų reikalingą saugumą.

Pačioje Turkijoje Menderes pasižadėjo karpyti bereikalingas valstybės išlaidas, garantuoti reikalingą saugumą užsienio kapitalui ir panaikinti daugelį biurokratinių valstybės varžtų.

ŽUVĘ IR SUŽEISTI LIETUVIAI TRAMVAJAUS NELAIMĖJE

ENGLEWOODAS. — Gegužės 25 d. 6:30 val. vakare State St. tramvajus (gatvėkaris) eidamas į pietų pusę gal 30 mylių greitumu per valandą, netoli 63rd St. nušoko nuo bėgių, užgaudamas 8,000 galionų gazolino sunkvežimį, kuris važiavo į šiaurę State gatve. Sunkvežimiui sudužus, greitai gazolinas užsidegė ir apliejo tramvajų. Per porą minučių tramvajus degė, nes naujųjų didžiųjų tramvajų durys užsidaro ir atsidaro automatiškai. Tramvajaus priekiui sudužus, sugedo ir jo durų atidarymas. Žmonių buvo pilnas tramvajus, jie negalėjo išeiti laukan gaisrui kilus. Keleiviai bėgo prie šoninių ir užpakalinių durų gelbėtis, bet durų negalėjo atidaryti. Susigrūdę vienas ant kito, prie uždarytų tramvajaus durų, keleiviai tirpo didelio karščio liepsnose.

Reginys buvo baisus. Degantieji rėkė, šaukė pagalbos. Bet per ugnį niekas negalėjo prieiti gelbėti. Šioje tramvajaus baisioje nelaimėje sudegė 32 keleiviai ir sunkvežimio vairuotojas. Sužeistų yra 50.

Žuvę ir sužeisti lietuviai

P-lė Margaret Mary Jankauskaitė, 10117 So. State St., sudegė mirtinai. Povilas Obelkis, 10701 So. State St., skaudžiai sužeistas. Išmušus tramvajaus užpakalyje langą, Abelkis per jį išsirito, susižeizdamas burną ir skaudžiai apdegęs burną ir rankas. Povilas Abelkis yra tremtinys, apie 7 mėnesiai kaip atvažiavęs iš Vokietijos dirbo skerdyklose. Nelaimė jį ištiko grįžtant iš darbo namo.

Sudegė 6 namai ir du apdegė, 6241 So. State St. namas, kuris pirmiausia užsidegė, buvo 3 aukštų mūrinis, kuriame buvo smuklė. Daugelį metų tai buvo lietuvių namas. Gyveno čia pp. Stanley ir Mary Yuškai ir laikė taverną. Mirus Stanley Yuškai, ponia Mary Yuškienė prieš porą metų namą ir taverną pardavė juodveidžiams. Namai tiek apdegė, kad kai kur sienos apgriuvo, o gaisrą likvidavus, jos ir visai sugriuvo.

—Senas Petras.

Baltijos Klubo koncertas

Gegužės 27 d. Lietuvių Auditorijos svetainėje, 3133 South Halsted St., Baltijos Klubo buvo suruoštas koncertas. Nors klubas turėjo užsibrėžęs programą pradėti punktualiai, bet, kaip paprastai, žmonės neskubėjo rinktis į svetainę.

Programos vedėjas buvo inž. Jonas Jurkūnas, kuris estradoj laisvai jautėsi, pranešinėdamas programos aktus. Iš dainininkų dalyvavo operos solistė Izabelė Motiekaitienė ir Alė Kalvaitytė. Abi dainininkės labai gerai padainavo solo ir duetų. Publika pakartotinai jas iššaukė po kiekvieno sudainavimo. Čia dainininkės nešykštėjo, sudainuodamos naujesnių kūrinių. Iš baleto šokėjų buvo Simas Velbasis ir Irena Eidrigevičiūtė. Abu šokėjai yra profesionalai, tad sau lygių iš lietuvių jie neturi. Savo šokius gerai atliko ir publika kiekvieną šokį palydėjo ilgais aplodismentais, šaudama "bis... bis." Šokėjams teko daugiau pašokti, negu programoj buvo numatyta. Visiems patyrusiai akompanavo prof. Vl. Jakubėnas. Koncertinė programa užsitęsė porą valandų su viršum. Šis koncertas turėjo gerą pasisekimą ir publika visai patenkinta nenoromis skirstėsi.

Po koncerto buvo šokiai, griežiant Bruno Aldonio orkestrui. Daug jaunimo pasiliko šokiams, kurie tęsėsi iki vėlybo laiko.

Baltijos Klubas buvo pasiruošęs pavaišinti koncerto lankytojus tiek užkandžiais, tiek ir grėrimais. Per kelias valandas klubiečiams reikėjo padirbėti, nes grūstis nemažėjo.

Baltijos Klubo nariai yra beveik visi jauni žmonės, kai kurie neseniai atvykę iš Europos, sugeba darniai dirbti. Todėl pirmasis koncertas jiems gerai pavyko.

X.

Didysis koncertas čia pat

Kai praeitą rudenį, kiek pasivėlavęs, atvykau į gabios muzikos mokytojos Alice Stephens-Stepanavičienės vedamo mergaičių choro koncertą, tvarką prižiūrinčos mergaitės pareiškė, kad teksią palaukti, kol pasibaigs atliekamasis programos numeris. Praėjus vienai kitai minutei, įėjau salėn. Įėjęs tuoj pajutau esąs lyg meno šventovėje, nes esantieji salėje surimtėję jokio dėmesio nekreipė, kas darosi aplinkumoje, o tik atsidėję laukė tolimesnio programos numerio. Po vienos kitos dainos ir aš įsijungiau klausytojų tarpan. Gražių ir gerai išlavintų balsų dainininkės mergaitės klausytojus žavėte žavėjo. Beklausydamas nepasijutau, kaip užmiršau visus savo kasdieninio gyvenimo rūpesnius.

Koncertui pasibaigus, buvo didžiausias mano nustebimas, kai klausytojų eilėse tesimatė nedidelis būrys naujai atvažiavusių lietuvių tremtinių. Man pasidarė nesuprantamas toks naujųjų lietuvių nešidomėjimas aukšto lygio choro koncertu. Matyt, dar nebuvo spėję to choro pažinti.

Aš manau, kad į dabar rengiamą, birželio 2 d., 8:30 val., Orchestra Hall tos klaidos lietuviai tremtiniai nepadarysime. P-ios Alice Stephens-Steponavičienės ir choro mergaičių pastangas lietuviškojo meno darbe dabar turėsime progą visi pamatyti, ypač po tokių gražių spaudoje pasisakymų. Kartu vieni su kitais suartėsime ir priduosime jėgų ateities darbams. Mūsų pareiga remti ne tik tuos, kurie čia dirba lietuvybės išlaikymo labui, bet kuo daugiau grąžinti nutolusiųjų. Jei neremsime aktyviai besireiškiančių, tai ne vienas ir iš jųjų gali palūžti pusiau kelyje. Už tai didelė dalimi būsime kalti ir mes, tremtiniai.

Taigi, jau į šį koncertą, kaip pereitą rudenį, nepasivėluosiu ir visiems patariu nesivėluoti.

—J. R.

Moterų susirinkimas ir išvyka

Liet. Brighton Parko Moterų klubo pusmetinis susirinkimas įvyksta birželio 1 d., ketvirtadienį, J. J. Burokų patalpose, 4255 So. Rockwell St. Pradžia 7:30 val. vakare. Narės prašomos gausiai dalyvauti, nes bus pranešimas apie busu rengiamą išvažiavimą birželio 25 dieną į Sand Dunes, Ind., pas pp. Zabukus. Bus ir pietūs užsakyti.

Narės, nepraleiskite progos, kad paskui nereikėtų gailėtis.

—S. Puniškienė.

Apšvietiečių padėka

Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvietos" 43 metų sukaktuvių vakarėlis įvyko gegužės 7 dieną Lietuvių Auditorijoje. Nors tą dieną buvo daug įvairių parengimų, apšvietietės turėjo daug linksmos visuomenės, kuri atėjo praleisti keletą valandų su šios draugijos narėmis.

Programos dalyviai buvo nuoširdūs. Čikagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos choras labai gražiai sudainavo daug puikių dainelių. Grupė moterų gražiai pašoko, solistas Edmundas Vengenskas pateikė labai gražiai Motinos Dienai pritaikytų dainelių. Janina Grieg buvo labai maloni ir nešykštėjo "Apšvietos" Draugijai patarnauti visos programos. Keliais žodžiais pasveikino apšvietietes Čikagos Suvalkiečių Draugijos pirm. Antanas Jusas. "Atžalyno" vaidintojai įdomiai padeklamavo ir paskaitė, kas atsilankiusiems labai patiko. Keletą žodžių tarė pirm. M. Zolpienė apie motinas. Programoj buvo ir duetas, kurį atliko "Apšvietos" narė Ona Vainauskienė su Ieva Bennet.

"Apšvietos" Draugijos valdyba labai dėkinga visiems, kurie prisidėjo garsindami šį vakarą: Sophia Barcus, L. Vanagaitienei, Juozui Krukui; laikraščiams "Naujienoms" ir "Sandarai", taipgi darbininkėms: M. Barmškienei, J. Gulbinienei, O. Degutienei, A. Dailidonienei, U. Katauskienei, Gruzinskienei, M. Ross, M. Adrešiūnienei, M. Petravičienei, M. Endziulienei ir S. Puniškienei visoms apšvietietėms. Dėkojame ir visuomenei už atsilankymą ir paramą. Labai nuoširdus ačiū visiems!

LMD "Apšv." valdyba.

PRANEŠIMAI

BALF 6-tas Skyrius priima drabužius, maistą bei knygas dėl lietuvių vargstančių Europoje sekančiose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Mozart Street. Kas negalite atnešti,—pašaukite LAfayette 3-3617, o Mr. Kass paims jūsų auką.

—J. K. Encheris, pirm.

NORTH SIDE.—BALF 4-to Skyriaus sandėlis priima drabužius, kenuotą maistą, muilą ir avalynę kasdien nuo 4-tos val. popiet iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Seserų namas, 1641 Wabansia Ave.

Praktikuoja "Naujienų" Gegužinei

Aš karvytei žalio šieno,
Man karvytė balto pieno . . .

—Sustok bliovęs! Būta ko dainuoti, — suriko žmona.

—Praktikuoju. Mat, "NAUJIENŲ" gegužinėje norėjau vabalninkėnams padainuoti, — atsakiau.

—Ten bus geresnių už tave!

—Būt tai bus. Bet ši daina nėra svetima nei rokiškėnam, nei zarasiečiam.

Kaip "Naujienų" pavasarinėje gegužinėje (birželio 25 d.), geriau tiktų daina apie pempę.

—Tu sakai apie pympę?—paklausiau.

—Tegu tau "pympė". Vis vien tas pats paukštis, kuris sveikina: gyvi! gyvi!

—Kai sveikina, tai gyvi. Negyvi prie bufeto negi sveikins. O apie pympę dainuot nemoku. Bet savo draugus "Naujienų" gegužinėje pasveikint galėsiu ir be dainų.

—Tai taip ir padaryk,—sako žmona. —Skaitei, žinai, kad ten bus tikri artistai. Jie tai mokės publiką palinksmint.

M. Mataušiokas.

IŠ BIRŽĖNŲ KLUBO PASTOGĖS

Tik ką neseniai įsisteigęs Biržėnų Klubas jau atsistojo ant tvirtų kojų ir suspėjo gražiai užsirekomenduoti. Per trumpą savo gyvavimo laiką jis subūrė į vieną šeimą didelį būrį narių, įvairaus amžiaus ir išsimokslinimo: profesorių, teisininkų, ekonomistų, menininkų, mokytojų ir kitokių kultūros darbuotojų.

Klubas jau turėjo tris susirinkimus, kurių paskutinis ir gal pats įdomiausias įvyko Don Varnas Posto svetainėje, gegužės mėn. 13 d. Į susirinkimą atsilankė daug naujų, ankstyvesniuose susirinkimuose, dar nematytų biržiečių ir jų draugų, kurie užsirašė klubo nariais. Susirinkimas įspūdingai paminėjo motinos dieną. Šia proga p. P. Bružas pasakė gražią kalbą. Jis vaizdžiai nušvietė motinos vaidmenį šeimoje ir visuomenėje ir pabrėžė, kad už visa kas gera yra, už kultūrą, žmoniškumą ir už tai, kokie mes esame labiausiai turime būti dėkingi mūsų motinoms. Po to atsistojimu ir susikaupimo valandėle buvo pagerbtos mirusios ir bolševikų nukankintos okupuotoje tėvynėje ir Sibiro speiguose lietuvės motinos.

Taip pat labai įdomią kalbą pasakė ir p. Ged. Galva. Jis išriškino biržiečius siejančius ryšius, savitas tradicijas, jų gilią tėvynės meilę ir gražų tarpusavy sugyvenimą, toleranciją, nors juos ir skiria dvi tikybos (R. Katalikų ir Ev. reformatų). Vėliau tos pat kalbos tąsoje p. Galva peržvelgė tragišką žmogaus būklę komunizmo vergijoje ir palinkėjo ryžtingumo, ištvermės ir kovingumo.

Susirinkime buvo iškelta ir apsvarstyta daug gražių ir vertingų sumanymų bei pageidavimų, kuriuos valdyba, pagal išgalę pasistengs įgyvendinti. Bus stengiamąsi pagelbėti atvykti į Ameriką Europoje tebesantiems biržiečiams, parūpinant, kurie dar neturi, reikalingas garantijas, o atvykusiems padedama įsikurti.

Susirinkimai bus paįvairinami paskaitomis, politinėmis apžvalgomis, koncertais, kultūrinėmis pramogomis ir šeimyniniais pasišnekėjimais prie alaus stiklo. Vienu žodžiu, bus daroma viskas, kad atsilankiusiems ne tik nereikėtų nuobodžiauti, bet kad jie pasijustų tikrai tarp savųjų esą.

—A. Šernas.

MARIJONA RAKAUSKIENĖ,
pagal tėvus Jonuciutė
gyveno 2023 S. Union Ave.

Mirė 1950 m. gegužės 28 d. ryte, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoj: Raseinių apskr., Urbarkių par. Amerikoj išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę 2 sūnus: Petras, Jonas ir marti Beatrice; švogeris Mykolas Rakauskas, Waukegan, Ill. ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas paaršrvotas Petro Gurskio kop., 659 W. 18th St.

Laidotuvės įvyks ketvirtad., birželio 1 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios į Dievo Apveizdos par. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Marijonos Rakauskienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Sūnūs, Marti, Švogeris ir Giminės.

Laid. Direkt. Petras Gurskis, Tel. SEeley 3-5711.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

PERMAINA GYVENIME?

Jūsų gyvenimas pasikeičia 'vidutiniame amžiuje'. Tie periodai apsireiškia pas moteris (38 iki 52 metų)? Ar jūs kenčiate nuo karščiavimos, jaučiatės **nervinga,** nuvargusi? Tada pabandykite Lydia E. Pinkham's Vegetablei Compound pašalinimu šių simptomų. Pinkham's Compound taipgi talpina savyje, ką daktarai vadina stomachic tonic efekta!

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

Namų Savininkų Atydai!
Pakeiskit dabar į pigesnį, lengvesnį ir pilnai Automatišką Gasu ar Alyva Šildymą. Meuller Climatrol Oil Burner, pilnai įvestas už $295. Meuller Climatrol Gas Burner įvestas už $255. Lengvais išmokėjimais. Dykai apskaičiavimas. Mieste ar priemiesčiuose.
Reeder Sheet Metal Works
4518 W. 63rd St. PO 7-9160

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukit: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
4645 So. Western Ave. PRospect 6-0099
3319 Lituanica Ave. YArds 7-1138-1139

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

AR JIESKAI DARBO?
SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
"REIKIA DARBININKŲ"
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per
NAUJIENAS
Tel. CANal 8500
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės
CHICAGOJE
Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)
119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE IŠDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti ar toli.

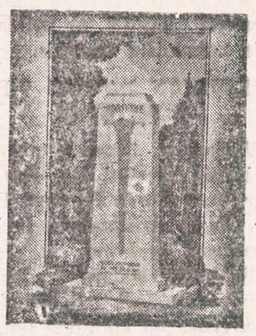

Telefonas BEverly 8-3632

DRUMZLINI VANDENYS

WINNIPEGO POTVYNIO BIULETENIS

Rašo J. PRONSKUS

(Tęsinys)

Washow Bay Project

Pasilsėjęs malonioje winnipegiečių "DP", Peturssonų šeimoje, kuri kaip ir visi, kas tik kur kokią nuosavą ar draugų patalpą turėjo, jau nuo gegužės pradžios pradėjo "vasaros sezoną", kitą dieną išsirikiavau į "džiungles". Keletą žodžių apie tai.

Dar žiemos metu spaudoje teko skaityti, kad Manitobos provincijos vyriausybė rengia tris naujas sritis kolonizuoti. Viena, tai Birch River (Beržų upė) sritis prie Gulbių ežero (Swan Lake) į vakarus nuo didžiulio Winnipego ežero; kita sritis aplink Washow Bay (Vašovo įlanka) prie Winnipego ežero, ir trečioji nebepamenu kur. Kadangi teko kiek girdėti apie Washow Bay galimybes ir kadangi tai vienintelė iš visų trijų pasiekiama vieta, pasiryžau ją pasiekti kad ir tokiu dar nepalankiu metu.

Už Gimli žvizdruotas (iš vardo) kelias ir geležinkelis strėlės tiesumu gretimais traukia šiaurėn. Jei iki Gimli teko pravažiuoti stačiai slėgiančių savo lygumu ir monotoniškumu plotų, tai už Gimli vietomis akis galėjo gėrėtis net kalvomis, gražiais eglynėliais ir grynai pajūrio-paežerio apgyventų ir neapgyventų vietovių vaizdais. Camp Morton yra tikrai graži vasarojimo vietovė, pastatyta anglikonų bažnyčios savo nariams, (teko sutikti ir liuteronų, ir Salvation Army, ir žydų vasaros stovyklas, tik niekur katalikų), Arnes yra mažutis spalvingai dažytas islandiečių kaimelis, taip pat Finns, kažkodėl turįs suomių (finų) vardą, Hnausa — grynai žvejų sodyba su krante iškeltais kuteriais, ir pagaliau Riverton, tai paskutinis civilizacijos postas toje linijoje, kur baigiasi ir geležinkelis ir vieškelis. Jei Gimli bandžiau palyginti su Palanga, kad ir daug menkesnė bei neturtingesnė, tai Riverton stebinančiai sudarė šventosios įspūdį. Tokia pat platoka upė plaukia per miestelį, tokia pat pajūrio dykumos atmosfera, pulkai klykaujančių žuvėdrų, eilės kuterių ir valčių upės krantuose ir apšiušę žvejų nameliai, menki keleliai, vadinami gatvėmis, vietoje medžių tik vargani krūmokšniai. Ne, ne, tik bendras įspūdis nuteikia, lyg būtum atsidūręs šventojoje prie Šventosios uosto. Niekur, nei čia, nei visuose Winnipego "kurortuose", nei net Gimli nėra nieko panašaus į švarų namų kiemelį, darželį, gėlynėlį. Mums neįsivaizduojama, kaip žmogus gali prilaikyti savyje gyvą sielą be pagražinimų aplink savo sodybą, bet medžių ošimo, be gražiai aptverto darželio, gėlyno, rūtų, daržovėms geriausio parinkto sodybos sklypo, be špokinyčių, krekždėms lizdelių, žvirblių ermyderio, net kad tų pačių varnų kvarkimo.

Čia viskas kitaip. Štai kodėl čia ir "blackbirds" (špokai) tik iš vardo, ir vėversėliai (meadow larks) tik iš vardo, ir net tos pačios varnos tik iš vardo. Kas tik į šį kontinentą patenka, balso netenka. Dideli riebūs "špokai" tiesa ir čia slankioja, bet aš iš jų daugiau negirdėjau, kaip "gir-gar", ir vyturėliai, jei tai tikrai jie yra, — išgirsi mielą mielą pažįstamą gaidą, bet tik nedaugiau, kai vieną vėvirsišką sirpterėjimą, net varnos ir tos čia bemoka šunimis loti! Kur nors raistų tankumyne išgirsi šunų ermyderį, neišsigąsk — ne šunes, tai varnos susibarė dėl vasarviečių, šiaip jos tylios, lyg šmėklos.

Už tai, jei čia būtų mano Kuršių pamario bičiuliai, Gaberis su Valdavu, jie, manau, Rivertone jaustųsi kaip namie: koks čia gervių, žuvėdrų, pempių (ne visai kaip mūsų pempės) ir vandens vištelių klykavimas, kniaukimas, riksmas, ančių šnekėjimas, didžiulių kurapkų (prairie chicken) kvaksėjimas, varlių neapsiklausomi koncertai...

Už Riverton dar kokias 6 mylias vedė iš purvo suversta tiesi linija, vadinama keliu, toliau į šiaurę, bet sodybos ne sodybos — primityvūs įsikūrusių ūkininkų ir žvejų pastatėliai vis retesni ir retesni, beviltingi begaliniai plotai raistų, su apsemtais liūnais, suvirtusiais susiraizgiusiais sausmedžiais ir primityvios, nuo pasaulio sutvėrimo pradžios pievos su aštria stambia sausa žole, juo gilyn juo labyn. Kur nors nebeapmatomo ežero pakrantėse iš krūmokšlių kyšo vienas kitas stogelis, matyt, kažkokių pionierių ir čia jau egzistuojama. Galų gale, nuklampojus begaliniu "keliu" dar šešetą mylių, ir tas baigėsi, atsirėmęs į prietvarinį raistyną, kurio tolimesnį praėjimą galutinai užkirto suvirtę krūmai, balos ir nauja negirdėta bei žemėlapyje nepažymėta upė. Išskiriant pulkusančių, kurios drąsiai pliauškinasi raistų balose arba skraido savo reikalais aplinkui, stambių riebių ir jaukių laukinių vištų, nuo ežero skrendančių vandens paukščių ir neapsiklausomo varlių — parplių parpimo, skalijimo jokios kitos į dvikojį panašios būtybės. Net girinio vilko (timber wolf), kurių čia, kaip vėliau papasakojo, esą apsčiai, neteko pamatyti, juo labiau išsigąsti, nes vietiniai pasakoja, ypač vasarą jie turi pakankamai ko užsikąsti, kai ūkininkų ir raistų gyventojų karvės ir avelės visos lauke, raistuose be jokios priežiūros.

Kai pasilsėjęs ir pasistiprinęs raistų saulėkaitoje nutariau grįžti atgal į civilizaciją, nepasiekęs savo galutino tikslo — ežero krantų Washow Bay ar Washow Point, vieninteliu pasiteisinimas prieš savo sąžinę buvo tas, kad laikas tikrai čia dar nepatogus. Perank-sti. Saulėtą dieną ir dykumoje malonu, bet kur dingti naktį, kai temperatūra čia dar nukrinta iki šalimo laipsnio. Tiesa, raistuose teko užtikti ne vieną primityvų namelį (loghouse), bet jame praleisti naktį, nepasiėmus šiltesnio rūbo nedrąsu.

Parklampojęs iki pirmojo kelio pasukau pirmaja jo atšaka ir paežerį, kur tolybėje matėsi žmonių gyvenama sodyba. Tiek retas čia, matyt, svečias iš "civilizacijos", kad tos sodybos gyventojai dar prieš kokią mylią pradėjo susistoję žiūrėti, kol priartėjau. Pasirodo, tai malonios šeimos būta, jis pats islandietis, ji pati švedė, čia jau gyveną nuo 1927 metų, raistuose per tą laiką išsiarę didelius derlingus laukus, nusisausinę pievas, kuriose jau ganėsi pustuzinis arklių, ir prie didžiulio šieno kūgio ganėsi pulkas puikių karvių, o kieme šiukšlinėjosi bent poras šimtų vištų. Tai viena iš paskutinės naujakurių kolonijos Washow Bay Project rajone sodyba. Netrukus iš krūmokšlių išlindo keli sveiki vaikai, pasirodo, grįžo iš mokyklos, kuri esanti kur tai už raisto, kur gyvena ir daugiau tokių pionierių šeimų. Įdomu, kad, nors Winnipego ir iš dalies Manitobos ežerų pakrantes originaliai pradėjo kolonizuoti islandiečiai, o tarpežerį (Interlake region) ukrainiečiai, tai čia tuose pačiuose šiaurės "galuose" kolonistai tautybių atžvilgiu įvairiausias mišinys: mano islandietis parodė viena kryptimi skynimuose įsikūrusią vengrų šeimą, kitoje jugoslavą, vedusį raudonodę indėnę, toliau norvegų, ukrainiečių mišinius. Visa sala Hekla, kuri už 5 mylių atstu toje vietoje uždaro ežero šiaurinės pusės vaizdą, bandyta apgyventi islandiečių. Žemės, nusausinus, visur geros, gilus juodžemis, daugiausia su kieta durpe, bet kad kas tokioje daržų žemėje turėtų daržą, ten negirdėti. Kodėl? Klausiu. Todėl. Sako, kad daržovės net į raistus pristatomos iš, net iš USA, tad čia neapsimoka auginti!

Mano informuotojas, tiesa, Mr. Stephanson, pasirodo, visą Washow Bay kraštą pažįsta kaip savo kiemą. Pasirodo, vyriausybė savo planą bevykdanti intensyviai. Tas vadinamasis "kelias", kuriuo buvau nusiyręs į patį raistyno vidurį, tai yra didžiojo Washow Bay projekto pradžia. Dar per kokias 4 mylias už Riverton, ant kalkinių akmenų kalvos buvo sustatyta daug medžiams rauti, ravams versti ir keliams suversti mašinų, tai pasirodo yra bazė, iš kurios pradedamas tiesti pagrindinis kelias nuo pat Riverton skersai Washow upę tiesiai į Washow Bay įlankos pakraštį, aplenkiant įlanką visu vakariniu šonu. Vėliau ten bus nutęstas ir geležinkelis, kurs dabar pasibaigia Rivertone. Aplink visą Washow Bay yra jau išplanuoti žemės sklypai, po 160 akrų, kaina esą nustatyta nuo 1,000 iki 1,600 dol. ir jau gana daug sklypų esą išpirkta pereitą žiemą, ypač vakariniu šonu to neva kelio, kuriuo teko man nueiti. Esą valdžia ne tik praves kelią, bet ir per didoką plotą palei kelią nuvalys mišką. Reikia manyti, kad žemės ir šventos ramybės, savistovaus nepriklausomo darbo pasiilgę žmonės tikrai čia pirks. Juo labiau, kad, nežiūrint, kaip nejaukiai nuteikia Kanados džiunglės, po jomis glūdi gera žemė, gera ištisoms gentkartėms. Tik jaunų ir energingų rankų, tik žemės meilės reikia. O tokių visose tautose yra apsčiai.

Mane domino labiausia, ar Washow Bay pakraščiuose ir Washow Point (iškyšulyje) yra sausų pakilių vietų, tokių, kur kada nors galėtų išdygti kas panašaus į Gimli, . . . į Palangą. Pasirodo, iškyšulyje esama visokių plotų, ir drėgnų ir sausų, bet pačios įlankos ypač vakariniame šone ir labai gražių vietų. Beabejo, čia nereikia laukti kokių gojų su ąžuolynais, liepynais, pušynais ir beržynais, ar juodalksnių bei buko miškeliais. Pušaitės čia pagrindinis medis, tik viena laimė, kad jos vietomis tirštai praskiestos, o vietomis visai užleidžia vietą eglynams. Ne kokie tie čia eglynai, nesiekia aukščiau 30—40 pėdų, vis tik tai panašiau į Lietuvą!

Ežeras labai turtingas žuvimi. Nors dabar, anot klaipėdiškių žvejų, "šaktarpio" laikas, kada ant ledo nebegalima žvejoti, o ledas dar nenutirpo (nutirps šiemet tik apie gegužės pabaigą), tačiau man bėsant Gimli du vyrai parsinešė iš ežero krepšį su keturiomis didžiulėmis, kokių 10 svarų žuvimis, čia vad. pickerell. Didžiulis Riverton žvejų laivynas vasaros metu plaukia į patį ežero šiaurinį galą, kur žvejoja tikrais jūros žvejybos metodais. Vasaros metu ežeru plaukioja eilė keleivinių laivų, susisiekdami su visais tolimiausiais punktais. Be to, vietiniai pasakojo, kad toliau už Washow Bay, prie Fisher Bay ir palei Fisher upę žemė yra labai gera ir pigi, ir labai dar menkai apgyventa.

Lietuvių tuose plotuose niekas nėra dar užtikęs.

(GALAS)

Pas Budriką jus geriau nupirksite (baldus) rakandus. Čia rasite 40 įvairių žymiausių išdirbysčių, Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Thayer, Lees, Armstrong, Lloyds, Rembrandt.

Elektrikiniai šaldytuvai, Televizijos setai, Skalbiamos ir prosyjimo mašinos, Siuvamos mašinos, Rašomosios mašinėlės, Jewelry ir kitkas.

JOS. F. BUDRIK,
Inc.
3241 SO. HALSTED STREET

Radio valanda leidžiama 21 metai iš WCFL 1,000 kil. sto-ties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00 vakare, su dideliu orkestru ir žymiais dainininkais.

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda nepartinė ir nesrovinė—patriotinė

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu, būdu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 doleriai 50 centų, Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS:

"Nepriklausoma Lietuva", 3A, Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted Street Tel. VIctory 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $5000

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—VIrginia 7-7747

IŠPARDAVIMAS

Keletas šimtų Televizijų setų turi būti išparduota, sutaupant visą trečią dalį kainos, ant nekurių pusė kainos. T. V. Televizijos setai yra pilnai garantuoti, kad veiks gerai. Parduodami ir lengvais išmokėjimais.

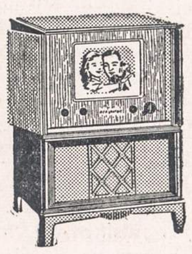

T. V. Motorola, už	$ 55.00
T. V. Philco, už	49.50
T. V. Farnsworth	69.00
R. C. A. Victor	110.00
General Electric	129.00
Admiral Console	145.00
Westinghouse	135.00
Du-Mont	225.00
Zenith M	169.00
Raytheon	129.00

Visi minėti Televizijos setai veikia be aerial ant stogo, nieko daugiau nereikia, tiktai prijungti prie elektros.

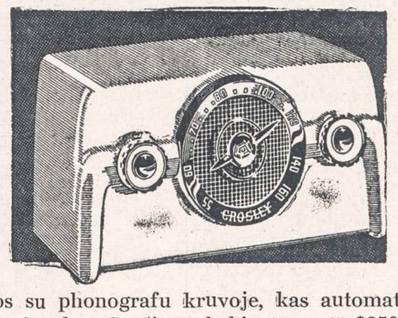

Radios su phonografu kruvoje, kas automatiškai pati permaino rekordus. Gražiame kabinete vertė $250, už $125.
Dykai 25 klasiškos plokštelės.
Mažos Radios po $9.00. Maži phonografai po $9.00.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET Tel. CAlumet 5-7237
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais.

PAULINA RUSSIAN-TURKISH BATHS
Trečiadienį moterų diena.
ELECTRIC TREATMENTS
Overland Vapor Bath Cabinet
Ultra Violet-Sunshine and Infra Red Light Radiations
Swedish Massage and Movements
—Electric Bath and Room $3.00
C. Laurinavich & Son, Props.
1657 WEST 45th STREET
kampas So. Paulina St.
Tel. VIrginia 7-9493
CHICAGO, ILL.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS
REKORDAI
PO 75c. VIENAS

Gyvenk, juokis ir mylėk
Daug daug dainelių. Lithuanian Radio Quartet Rūta.
Pakirsiu berželį
Žygis į Vilnių. Lith. Men's Octet "Aidai".
Rytoj šventa, išmiegosim
Valio, pjovėjėliai. Lit. Men's Octet "Aidai".
Šustas ir koja-koja.
Mikita. Tautiškas šokis
Kubilas ir suktinis
Noriu miego. Tautiškas orkestras —šokis.
Kalvelis
Vėdaras. Tautiškas šokis.
Žiogelis ir Grež-greičius
Malūnas. Tautiškas šokis.
Gerk, gerk girtuoklėli
Senos mergos Polka. Brooklyno lietuvių orkestras.
Polka nesistumkit.
Kauno Valsas. V. Dineika ir J. Petrauskas.
Pas Darželį trys mergelės
Kaip gi gražus Darželis. Adelė Vyčienė, Ona Miliauskaitė.
Vestuvių Polka
Noriu miego. Lietuviškas orkestras.
Gyvenk, juokis ir mylėk
ir Dzinguliukai, duetas su ork.
Vainikas Lietuviškų Dainelių.
Dalis pirma ir antra, sugrotos didelio lietuvių orkestro.

JOS. F. BUDRIK,
— INC. —
3241 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL

Washable LIQUID TILING
2.25 Per Quart | 7.50 Per Gallon
Vienas padengimas duoda jūsų maudynei ir virtuvei žėrinčiai baltą finišį, švelnų kaip stiklą. Dažnas plovimas nepažeis žybėjimo. Taipgi 16 modernių spalvų jūsų baldam. Puikus finišis automobiliam ir laiveliam.

OVER 2000 CUSTOM COLORS
Gaunamas
"Beauty by the Brushful"
Gloss, Flat ir Semi-Gloss
Greitas spalvoms pritaikyti patarnavimas visose mūsų krautuvėse.

Robertson & Co.
"The House of Liquid Tiling"
5742 W. Belmont
1342 W. Madison Street
5340 N. Clark Street
421 E. 79th Street
929 Davis St., Evanston
904 S. 5th Ave., Maywood

BEGALINĖ ŠAKNIS

Begalinė šaknis (Musk Roots) auga ir Lietuvoje, ir ten ją vadina begaline, nes niekas nėra suradęs jos galo. Prieš 200 metų Lietuviai gydydavosi Begaline šaknimi nuo aziatiškos choleros, nuo visokių karščiavimų drugiu, nuo vidurių uždegimų ir atliuosavimui surakintų ir neveiklių sanarių. Begalinė gera nuo visokių nervų ligų, nuo geltligės, nuo isterijų; kiti vartoja begalinę ir nuo nuomario ir paralyžiaus. Pasidaryk begalinės arbatos ir gerk. Prisiunčiam į jūsų namus. Begalinės svaras $7.00, už $1.00 dvi uncijos.

ALEXANDER'S
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

"NAUJIENOS"— NEIŠSEMIAMAS ŽINYNO IR IŠMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

DR. VAITUSH, OPT
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prurengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Važiuoju į namus.
Valandos: nuo 10 ryto iki 7:30 v. v. Seredomis iki 6 valandos vakaro. o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

DR. E. MARKUNAS
Lietuvis Optometristas
6859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien Trečiadienį popiet pagal susitarimą
Ofiso telefonas WAlbrook 5-6859
Rez. telefonas: WEntworth 6-4569

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

Dr. Kazimieras
MICHEL

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p. p.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius.
Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak.
Šaukite: YArds 7-7381.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2—($1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17 bata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesic SALVE—($1.00)—GARSIOJI Skilvio Ar-($1.00)— duoda STEBĖTINUS rezultatus.
NAUJAS—KAIP STEBUKLAS
Stanis — 3 in 1 kojų gydymas. Vėsina ir palengvina "sekundėmis" pavargusias, degančias, patinusias ir skaudančias kojas.
Kai nuo skaudančių kojų jaučiatės senas, tai Stanis kojų vonia pagelbės, kad norėsite net šokti!!
Didelis, pusės svaro gabalas, tiktai už 75c. siunta apmokėta.
Speciali pasiūla. 3 gabalai už $2.00 siunta apmokėta.
Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose ir Wieboldt krautuvėse

Z. G. STANIS CO.
2822 ARCHER AVENUE
CHICAGO 8, ILL.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Hasted Street, Chicago 8, Ill. Phone CA nal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$7.00 per year in Canada
$7.00 per year outside of Chicago
$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$9.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Vienam mėnesiui	.90

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	4c.
Savaitei	.25
Mėnesiui	.90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	2.00

Užsieniuose:

Metams	$10.00
Pusei metų	5.50
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Titoizmas

Vakarų Vokietijoje komunistų tarpe pradeda reikštis titoizmas. Komunistų partija, kuri stengiasi laikytis tiesiosios linijos, smarkiai smunka. Apskaičiuojama, kad per paskutinius kelis mėnesius Ruhr ir Reino srityse partija neteko 30,000 narių. Kitose vietose narių bėgimas iš partijos yra dar didesnis. Komunistų partija vakarinėje Vokietijoje dabar beturi vos tik 125,000 narių, o tuo tarpu 1947 m. jų skaičius siekė 300,000.

Kas atsitiko? Kodėl vokiečiai nenori bepriklausyti Maskvos diriguojamai partijai?

Svarbiausia priežastis, kodėl vokiečiai meta komunistų partiją, kaip tik ir yra Maskvos dirigavimas. Net vokiečių komunistai pradeda įsitikinti, jog Maskvai ne Vokietijos žmonių gerovė rūpi, bet Rusijos raudonosios imperijos praplėtimas. Iš visų kraštų komunistų Maskva reikalauja, kad jie be jokių rezervų aukotųsi ir dirbtų Rusijai.

Kai Maskva ėmė diktuoti Jugoslavijai, kaip ji turi savo krašto reikalus tvarkyti, tai maršalas Tito visus Stalino primestus agentus pasiuntė šunims šėko piauti ir pareiškė, jog savo krašte jis pats bus šeimininkas.

Kaip žinia, Tito ir jo šalininkai Maskvos buvo ekskomunikuoti ir paskelbti didžiausiais eretikais. Bet tuo viskas ir baigėsi. Stalinas ir jo agentai negalėjo atskalūnui Titui surengti "liaudies teismo" bei pasiųsti kaipo išdaviką pas Abraomą.

Nepaklusnumas Maskvai komunistų tarpe dabar paprastai yra vadinamas titoizmu. Aišku, anapus geležinės uždangos jis negali pasireikšti, nes ten nėra toleruojamas nė mažiausias nukrypimas nuo tiesioginės linijos. Jei toks nukrypimas pasireiškia, tai nukrypėliai tuoj yra išvalomi arba — dar blogiau — likviduojami. Pakanka tik prisiminti paskutinių kelių mėnesių įvykius Bulgarijoje, Vengrijoje, Lenkijoje ir pagaliau Čekoslovakijoje.

Vakarų Vokietijos komunistus Maskva gali sudrausti ir ekskomunikuoti, bet už nepaklusnumą negali jų nubausti.

Vokiečių komunistus nuo Maskvos pirmiausia atšaldė nuolatiniai valymai už mažiausius nukrypimus. Reikalavimas, kad komunistai aklai sektų Maskvos vadus ir pildytų jų direktyvas, daugeliui pasidarė nepriimtinas. Jie negalėjo suderinti komunizmo skelbiamų principų su Maskvos politika, kuri visur siekiasi dominavimo.

Pastaruoju laiku vakarinėje Vokietijoje, kaip praneša laikraščiai, vystosi sąjūdis, kuris siekiasi sukurti vokiečių tautinę komunistų partiją. Vadinasi, tokią komunistų partiją, kuri būtų nepriklausoma nuo Maskvos. Tam antistaliniškam sąjūdžiui vadovauja Josef Schappe, buvęs komunistų "Freies Volk" laikraščio vyriausias redaktorius, ir jo žmona.

Už nukrypimą nuo tiesios linijos Schappe buvo išvalytas, o jo žmonai buvo įsakyta atsiskirti nuo savo vyro. Ji atsisakė tatai padaryti ir paskelbė viešą laišką, adresuotą vakarų Vokietijos komunistų vadui Max Reimann.

Laiške iškelti faktai stalincams yra labai nemalonūs, nes jie daugeliui komunistų atidaro akis ir prisideda prie vadinamojo titoizmo ugdymo.

Jubiliejus

Pereitą savaitę Atlantic City mieste įvyko moterišku drabužių siuvėjų unijos (International Ladies Garment Workers) konvencija. Unijos prezidentas David Dubinsky pranešė, kad ryšyje su unijos penkiasdešimt metų jubiliejum paskirta $250,000. Pinigai bus naudojami rengimui susirinkimų, pranešimams per radiją, spausdinimui ir platinimui įvairių brošiūrų ir t.t.

Iš prezidento pranešimo paaiškėjo, jog unijos fondai siekia 80 milijonų dolerių. Unijai priklausančių nuosavybių vertė yra devyni milijonai dolerių. Narių unija turi 430,000.

Eina derybos dėl padidinimo pensijų iki 65 dolerių per mėnesį. Teisę į tas pensijas turės 206,783 unijos nariai.

V. VAITAS

IDĖJOS IR FAKTAI UŽSIENIO POLITIKOJE

Rusų "kilnioji" liaudis. — Lietuvos likimas diplomatijos istorijos faktų šviesoje. — Roosevelto užsienių politika. — Atlanto Charta. — Trijų didžiųjų konferencijos. — "Baisi tiranija čia pat kaimynystėje".

Iš šios srities turiu galvoje tautų apsisprendimo principą, kiek jis buvo taikomas Lietuvai prezidentų Wilsono ir Roosevelto užsienių politikoje.

Tautų apsisprendimo principas Wilsono užsienių politikoje.

Wilsono užsienių politikos principus sutraukta forma randame jo vadinamuose "14 Punktuose", kurie buvo pareikšti 1918.I.8. jo kalboje sujungtame Kongreso posėdyje, ir papildomuose "4 Punktuose", pareikštuose 1918.II.11.

Tiesa, šiuose punktuose nerandame termino "self-determination", bet pats principas yra juos persunkęs. Pvz. "4 Punktų" trečiasis sako, kad "kiekvienas šio karo iššauktas teritorijos patvarkymas turi būti padarytas tos teritorijos gyventojų naudai ir gerovei." Pastaroje (1918.II.11.) kalboje Wilsonas yra pareiškęs: "... Apsisprendimas (self-determination) nėra tik frazė. Jis yra būtinas veikimo principas, kurį negali paneigti valstybės vyrai nepakenkę sau". Tautų Sąjungos statuto pirmajame savo projekte (III straipsnis) jis kalba apie teritorialinį pertvarkymą taikos metu "pagal apsisprendimo principą".

Pirm negu grįžti prie "4 Punktų", tenka suminėti kai kurias aplinkybes, kurios padarė įtakos jų atsiradimui.

Wilsonas ruošėsi skelbti karą autokratams (Vokietijai, Austro-Vengrijai ir Turkijai), kad "padarytų pasaulį saugų demokratijai", bet perspektyvoje stovėjo reikalas eiti patis į petį su Rusijos caru — autokratu. Galima įsivaizduoti džiaugsmą, kurį sukėlė Rusijos revoliucija, įvykusi 1917 m. kovo mėn., senu stiliu vasario mėn. 1917.IV.2. savo kalboje, prašydamas Kongreso leidimą skelbti karą, sakė: "Argi nejaučia kiekvienas amerikietis, kad mūsų vilčiai dėl būsimos pasaulio taikos padidėjo tikrumas dėka nuostabiems ir padrąsinantiems dalykams, kurie atsitiko Rusijoje kelių savaičių būvyje. Rusija, kas ją gerai pažinojo, visados faktiškai buvo demokratiška širdyje, visuose jos minties esminiuose pasireiškimuose, visuose jos liaudies intimiškuose santykiuose, kurie išreiškia prigimtą instinktą ir priprastą atsinešimą prie gyvenimo. Autokratiją, kuri vainikavo jos politinės struktūros viršūnę . . . savo kilme, būdu ir tikslais faktiškai buvo ne rusiška. Dabar nuo jos nusikratyta 'and the great, generous Russian people' vioje savo naivioje didybėje ir galybėje prisidėjo prie jėgų, kurios kariauja dėl laisvės, teisingumo ir taikos pasaulyje. Tai yra bendrininkas, tinkąs Garbės Lygai."

Bet "didžioji, kilnioji rusiška liaudis", Wilsono žodžiais tariant, greit pasireiškė ne savo didybėje ir galybėje, bet susmukime ir suirime. Bolševikai, pagrobę valdžią, paskelbė taiką be aneksijos ir kontribucijų ir pasmerkė slaptas sutartis ir derybas. Iš Lietuviškos Brastos jie kvietė visas valdžias atsiųsti atstovus padaryti visuotiną taiką. Jeigu jos nusistatys neigiamai, tai turi bent paaiškinti, dėl kurių tikslų Europos liaudis lieja kraują keturių metų būvyje. Negavę jokio atsakymo, bolševikai išleido naują atsišaukimą, kuriame nurodė darbininkams reikalą paimti valdžią iš rankų tų, kurie negali arba nenori duoti taikos liaudžiai.

Buvo jaučiamas reikalas pasipriešinti bolševikų propagandai ir pakelti Rusijos gyventojų norą tęsti karą. Britų užsienių ministeris kreipėsi į Amerikos Valstybės departamentą iškeldamas pakeidavimą, kad prezidentas paskelbtų savo pažiūras į karo tikslus. Rusijoje veikią Amerikos žmonės ragina paskelbti karo tikslus trumpai, atskirų punktų forma, kad galima būtų tai viešai išplatinti. Tai tokios aplinkybės pagimdė "14 Punktų".

(Bus daugiau)

—Italai patyrė, kad netolimoje ateityje Kominformo atstovai suvažiuos Lenkijoje.

—Prezidentas Trumanas pasirašė patvarkymą, draudžiantį vežioti iš vienos valstybės į kitą pornografišką literatūrą, plokšteles ir paveikslus.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

Milionas ar milijonas

(Tęsinys)

Ir daugiau: kaip rašysime tokias lietuvių pavardes, kaip *Gabrijolavičius, Damijonaitis?* Pastarosios pavardės šaknis gali būti skolinta iš slavų ar kaip tiesiai ir iš lotynų bei graikų kalbų pasiimta (plg. lot. *Damio, -onis,* gr. *Damion);* o gal tai koks lietuviškas perdirbinys (su *-Jonas* antrojoj daly) ar pagaliau dar kitoks. O toks *Gabrijolavičius* nėra skirtinas nuo *Gabrielius,* lietuvių tariamo ir *Gabrielius, Gabrijelius.* Jei ši pavardė būtų ir mūsų pačių pasidaryta iš vardo, o ne, sakysime, iš slavų skolinta, tai koks pagrindas yra ją rašyti be joto, jei tas jotas yra mūsų tariamas?

Taigi tokio vienodumo, kokio kai kurie lituanistai čia nori, negalima praktikoje pasiekti.

Neatrodo ir antras jų joto nerašymo pagrindas tvirtas, būtent, kad, be joto rašydami, nesiskirsime nuo Vakarų Europos tautų, nerašančių šiose svetimybėse joto.

Viena, pats svetimybių rašymas nusižiūrėjus į kitus, nėra mums būtinas; mes daugiur į juos ir nežiūrime. Antra, mes ir taip jau ir čia nevienur skiriamės nuo tų vakariečių, plg. angl. *Maria* (šalia *Mary),* vok. *Maria* (šalia *Marie)* su *-ia* (: liet. *-ija).* O trečia, kodėl tiktai čia, joto nerašymo atveju, teturėtume eiti su vakariečiais, o kitur skirtis? Juk mes svetimuosius bendrinius žodžius rašome iš garsų, o tie rodomieji anglai, prancūzai, vokiečiai — čia rašo iš kilmės. Plg. mūsiškai *komisija* (su vienu *m* ir *s)* : angl. *commission,* pranc. *commission,* vok. *Kommission* (su dvigubais *m* ir *s;* be to, vietoj *c* mes rašome *k).* O tas pats *milijonas, milijardas* mūsų irgi su vienu *l* terašomas. Nesekdami jais čia, kodėl turime sekti joto atveju?

Apskritai, mūsų svarstymas perša šią išvadą: jei jau būtinai norime keisti dabartinį joto rašymą kalbamojoj srity, tai daug daugiau pagrindo yra visur rašyti jotą! Taigi turėtume rašyti: ir *milijonas, valerijonai, Julijona, Kristijonas* ir visus kitus svetimos kilmės žodžius: *patrijotas, socijalizmas, šampijonas, marijošius, Marijošius, Dijokaitis, grubijonas* ir t.t.

Toks rašymas su jotu būtų daug lengvesnis negu be joto, nes jis sutiktų su mūsų svetimošios kilmės bendrinių žodžių rašymu iš garsų, nedarant išimties kažkodėl tam ypatingam jotui.

Iš tikrųjų, tas joto nerašymas daro nereikalingą galvosūkį. Juk tariamo joto dabartinėje savo rašyboje mes nerašome dar visuotinai mūsų kalboje neprigijusiuose, bet tiktai lotynų bei graikų kalbos kilmės žodžiuose. Tačiau, kaip matėme, ir ten, jei tie mūsų žodžiai gauti per kitas tautas, kurios juos yra žymiai perdirbusios, kyla visai pagrįstas abejojimas, ar bėra prasmės "grįžti į senovę" ir pagal lotynų graikų pavyzdį neberašyti joto. Kitų kalbų kilmės žodžiuose jau ir rašome jotą, pvz. *pijokas* "girtuoklis" (slav.). Tad, rašydami visais atvejais iš garsų, galėtume nesukti galvos, iš kurios kalbos yra skolinys ir kiek jis "grynas" kurios kalbos darinys. Tuo būdu rašytume ir *bijologija* (dabar tik galūnei *-ija* tepripažįstame joto privilegiją!), ir *šampijonas,* ir *marijošius* bei *Marijošius;* taip pat *Damijonaitis, Dijokaitis* ir kt.

Joto nerašymas keršija. Nerašydami joto, mes kartais imame klaidingai, be joto, ir patį žodį tarti. Pvz. daugelis jaunesniosios kartos, pagal rašytinį vaizdą (grafemą), taria *biblioteka* be joto, tik su minkštu *l,* kaip *bliovė.* Iš dalies gal čia ir rusiškai kalbančių tarimas prisidėjo. *Socialistas, socializmas* jaunesniosios kartos taip pat paprastai be joto betariamas. Tiesa, čia irgi galėjo sverti ne vien rašytinis vaizdas, bet ir tokios liaudinės lytys, kaip *cicilikas; cicilistas* (be joto) ir pan. Iš senovės istorijos vadovėlių romėnų asmens vardą *Marius* aš irgi išmokau tarti be joto.

Rašydami jotą, nesumaišytume ir tokių dvejopų lyčių, kaip *Julius* ir *Julijus,* nes jų pirmoji ir tariama be joto. Taip pat iš analogijos (panašybės) su įvairiais *-jonais* (lot. *-ianus)* kai kas taria ir *kapelijonas,* nors daugelio tetariama taisyklingai *kapelionas* (plg. lenk. *kapelan)* be joto, kaip *salionas.*

Rašymą su jotu pakiša ir mažiau raštingų ar ir mokyklos taisykles primiršusiųjų praktika Į laikraščių redakcijas ateina daugybė straipsnių ir raštų, kur rašoma *patrijotas, patrijotizmas.*

Tokį visuotinį joto rašymą prieš kiek laiko buvo Lietuvoje įsivedęs vienas žurnalas ("Naujoji Romuva"), o 1933 m. rašybos reformos projekte jis buvo siūlomas ir rašybos reformos komisijos. Argi kai kurie lituanistai būtų tai pamiršę, šiandien patys siūlydami visai priešingą dalyką?

Šitas pastabas čia surašiau dalykui pasiaiškinti, bet nesiūlau skaitytojams imti tuojau naujoviškai pradėti ir rašyti. Rašyba yra sutartinis dalykas, ir jos nedera keisti nei vienam, nei pusantro kalbininko.

(Galas)

LIETUVIŠKŲJŲ KNYGŲ TYRINĖJIMO PLĖTIMASIS

Rašo PROF. VACLOVAS BIRŽIŠKA

3.

(Tęsinys)

Platesnį susidomėjimą lietuviškųjų knygų praeitimi ir likimu Didžiojoje Lietuvoje sukėlė bendras kultūrinis tautinis sąjūdis pirmame XIX a. ketvirtyje, iš dalies išėjęs iš Vilniaus Universiteto sienų, be ko kito, išsiliejęs į to universiteto lietuvių studentų būrelio užsimojimą atgaivinti lietuvių literatūrą ir parašyti ir išleisti lietuviškų knygų visų tų sričių, kuriose jų ypač stigo. Darbo ėmėsi gausus būrys tiek studentų, tiek nestudentų, bet dirbančių su pirmaisiais glaudžioje sąsajoje. Tam sąjūdžiui vadovavo iš studentų Simanas Stanevičius, Simanas Daukantas ir Kajetonas Zabitis, pasivadinęs Nezabitauskiu, o iš nestudentų Dionizas Poška ir Vincentas Valmikas. Su jais iš senesniųjų tarpo dirbo Petras Rapolas Aleknavičius, Bonaventūra Gailevičius, Juozas Volodzka, Juozas Savickis, Mykolas Smolskis, Antanas Klementas, Antanas Strazdelis, Jonas Kobeckis, Jurgis Ambraziejus Pabrėža, Silvestras Rucevičius, Laurynas Grikša, Simas Grosas, Stanislovas Čerskis, Kiprijonas Zabitis-Nezabitauskis, Aleksandras Butkevičius, Pabijonas Barkauskas, Domininkas Sutkevičius, Antanas Savickis, Mykolas Rudzinskis ir kiti. O iš jaunesniųjų ir jauniausiųjų: Silvestras Valiūnas, Jonas Krizostomas Gintilą, Jonas Varkalas-Varkolevičius, Kazimieras Visgirda, Juozas Kerbedis, Laurynas Tautkus-Tautkevičius, Motiejus Pranas Martynaitis-Marcinkas, Ignas Trabša, Ansgaras Rožėnas, Jeronimas Stanevičius, Kalikstas Kasakauskis, Jurgis Tolovinskis, Juozas Čiulda, Pranas Zatorskis, Motiejus Valančius, Kazimieras Skrodzkis, Karolius Rimavičius, Kajetonas Aleknavičius, Leonas Rogalskis, Emerikas Stanevičius ir kiti. Norint susivokti lietuviškosios knygos trūkumuose, pirmiausia reikėjo sudaryti bent kokią seniau išėjusių lietuviškų knygų apžvalgą ar sąrašą. To darbo ėmėsi Kajetonas Rokas *Zabitis* (gimęs 1800.VIII.8., miręs 1876.IV.18.). Jis 1824 m. išleisto lietuviškojo iliustruoto elementoriaus priede davė sąrašą apie 70 įvairių jam žinomų senų ir naujų lietuviškų knygų pavadinimų ir tą pirmą lietuviškųjų knygų bibliografiją, be to, lietuviškai parašytą ir išspausdintą, jis pavadino: *Surinkimas Wisokiu Rasztu Lietuwiszku, Zemaytiszku ir Prusiszkay Lietuwiszku teypogi kitu Rasztininku duodant žine apey tu liežuwi (kurius tiktay žynoty, regiety yr anus skaytity galejau), nu senowes layka lig pat szioley, yszspaustu; pagal skayczus metu diel žinios suraszitas.* Tais pačiais metais, tą savo darbą kiek išplėtęs ir lenkiškai išvertęs, Zabitis jį išspausdino Vilniaus žurnale "Dziennik Wileński", čia jį pavadinęs "Wiadomość o Literaturze Litewsko-Żmudzkiey". Šį lietuviškąjį sąrašą jis išspausdino prie elementoriaus tiek, matyti, dėl to, kad per maža turėjo medžiagos jam spausdinti atskira brošiūra, tiek, greičiausia, dėl to, kad neturėjo galimumo jį kur kitur spausdinti, nes nebuvo jokių lietuviškų žurnalų, tai ir pridėjo jį prie pirmos savo išspausdintos knygutės, su kuria to sąrašo niekas nesiejo. Nors šis paprastas sąrašas teapėmė vos dešimtą dalį visų tų lietuviškų knygų, kurios jau buvo pasirodžiusios Didžiojoje ir Mažojoje Lietuvoje prieš 1824 m., bet vis dėlto jis buvo daug pilnesnis už anuos XVIII a. Mažosios Lietuvos sąrašus, nes apėmė abiejų Lietuvos dalių knygas, ir tai ne vien spausdintąsias, bet ir kai kurias dar rankraščiais tebesančias, kurių kitos buvo anolaikinės Vilniaus lenkų cenzūros uždraustos ir liko visai neišspausdintos.

Tuo pačiu laiku, kada Zabitis dar tik savo darbą ruošė, Rusijos Petrapilio aukštuomenėje atsirado susidomėjimas kultūriniu gyvenimu tų tautų, kurias Rusija dar neseniai buvo užgrobusi ir okupavusi, bet kurių visiškai nepažino. Petrapilyje gyvenęs ir dirbęs vokietis Petras *Koeppenas* (gimęs 1793.II.19., miręs 1864.V.23.), mėgindamas tą susidomėjimą patenkinti, sumanė parašyti darbą apie lietuvių ir latvių kilmę, kalbą ir literatūrą. Nedaug apie lietuvius tenusimanydamas, jis kreipėsi, prašydamas atitinkamų žinių, į Vilniaus Universitetą, kuris jį suvedė su Dionizu Poška. Tas pateikė Koeppenui Zabičio darbą, paties Poškos papildytą jo paties duomenimis. Pridėjus prie tos svetimos medžiagos kiek žinių, surastų Petrapilio bibliotekose, ir pirmiausia Petrapilio viešojoje bibliotekoje, sudarytoje iš rusų valdžios pagrobtos Varšuvoje Zaluskio bibliotekos, Koeppenas visą tą konglomeratą paskelbė 1827 m. rusiškai darbe, pavadintame "O proischoždenii, jazyke i literature litovskich narodov". Nors žinias apie lietuviškas knygas jis ir bandė surašyti literatūros istorijos forma, tačiau faktiškai tedavė tą pačią bibliografiją, beveik tos pačios apimties, kaip ir Zabičio darbas. Jo darbą lenkiškai išvertė Leonas *Rogalskis* (gimęs 1806.I.7., miręs 1878.III.15.) ir, žymiai papildęs naujais faktais, paskelbė 1828 m. tame pačiame kaip ir Zabitis žurnale "Dziennik Wileński". Vokiškas Koeppeno darbo vertimas, papildytas kiek Napierskio ir autoriaus, buvo 1829 m. išspausdintas vokiškame žurnale "Magazin der lettischen litterarischen Gesellschaft", skirtame Latvijos praeičiai tyrinėti.

Šie Zabičio-Koeppeno-Rogalskio darbai ilgą laiką buvo svarbiausias šaltinis žinių apie senąsias lietuviškas knygas. Juos būtų smarkiai papildęs P. *Polinskis* savo surinkta Lietuvos ir Lenkijos bibliografija, bet ji nebuvo išspausdinta, liko rankraščiu, kuriuo retai kam tepavykdavo pasinaudoti. Anuos kiek papildė Adomas *Jocheris* savo neužbaigtoje bibliografijoje "Obraz bibliograficzno-historyczny literatury i nauk w Polsce", išspausdintoje 1840—1857 m. Juozas Ignas *Kraševskis* savo monografijos "Wilno" ketvirtame tome, išspausdintame 1842 m., davęs labai netobulą ir pilną klaidų Vilniaus spaudinių bibliografiją lietuvių bibliografijai ne tik nedavė nieko naujo, bet daug kur klaidingai informavo ir apie tokius raštus, kurie senesniųjų rašytojų buvo teisingai išaiškinti. Liudvikas Adomas *Jucevičius* (gimęs 1813.XII.4., miręs 1846.III.12.) savo išlikusiame rankraštyje, tik maža dalimi išspausdintame, "Wiadomości biograficzne i literackie o uczonych żmudzinach" (1841) ne tiek rašė apie knygas, kiek apie pačius rašytojus, be to, daugiausia rašiusius nelietuviškai. Laurynas *Ivinskis* (gimęs 1808 m., miręs 1881.VII.17/29.) savo kalendoriuje 1860 metams ištisai pakartojo Zabičio raštą, mechaniškai prikergęs prie jo sąrašo tik apie 30 knygų, išėjusių daugiausia iš Zavadzkio spaustuvės, o Leonas *Potockis* (gimęs 1796 m., miręs 1864 m.) savo tik 1869 m. išspausdintuose "Pamiętniki Kamertona" tiesiog nuplagiavo Zabitį su Ivinskiu, jų sąrašus be pakeitimų, tik lenkiškai išvertęs, pakartojęs kaip savo sudarytą sąrašą. Vienas tik Motiejus *Valančius* (gimęs 1801.II.16., miręs 1871.V.17.) savo 1848 m. išleistoje "Žemaitiu Wiskupisteje" savarankiškai parinko žinių apie senesniosius rašytojus — katalikų kunigus ir apie jų raštus; jų tarpe paskelbė žinias apie Pabrėžos rankraščius, matyti, gautus iš paties Pabrėžos, kur minimi ir seniai dingę Pabrėžos raštai. Taip pat čia pirmą kartą literatūroje minimas Pranas Šrubauskis ir kt.

(Bus daugiau)

ŽINIOS IŠ DETROITO

Amerikos lietuvės gelbsti naujai atvažiavusias

Gegužės mėnesio vidury Detroite lietuvės moterys vėl parodė gražų draugiškumo ir užuojautos pavyzdį. Buvo suruošta "Baby Shower" dviem tremtinėm.

Gegužės 17 d. susirinko gražus moterų būrys jaukiuose pp. E. P. Molių (13152 Stoepel) namuose. Ponia P. Medonienė džiaugėsi, kad gražiems bendriems reikalams susirenka įvairių pažiūrų moterys ir jaukiai praleidžia vakarą, ir kam nors gerą padaro. Buvo čia ir B. Keblaitienė, M. Sims, E. Paurazienė, V. Motuzienė, R. Savickienė, V. Marozienė, A. Brazienė, J. Nakienė, M. Kasevičienė, V. Stepulionienė, B. Druškauskienė, M. Yesmen. Kam čia susirinko visos tos gerosios moterys? Mat, p. B. Čiurlionienė, prieš metus atvažiavusi iš tremties, yra simpatinga ir visų mėgiama (taip pat, jos vyras, dipl. inž. B. Čiurlionis). Todėl jaunoji būsimoji motina buvo gražiai apdovanota. Tik p. P. Medonienė ir vėl teisingai pasakoė kodėl prie šių gražių papročių mažai teprisideda pačios tremtinės? Mat, čia prisidėjo tik S. Bublienė ir A. Arbačiauskienė. Ponia E. Molienė, šio "Baby Shower" organizatorė, yra optimistė; ji sako: geri pavyzdžiai patraukia; prisidės vėliau daugiau ir tremtinės.

Kas nežino ponų B. W. Keblaičių (3822 Euclid) malonių namų ir jų gerų rankų bei širdžių? Čia jau ne vienas "dypukas" prisiglaudė, ne vienas gavo patarimų, paramos. Ir "Baby Shower" "dypukėms" čia jau nebe pirmą kartą. Gegužės 19 d. vakarą čia susirinko daugiausia SLA narės. Mat, jaunos motinos (netrukus būsimos) p-ios Rūtos Budrienės vyras Jonas Budrys yra veiklus SLA narys ir šiaip visų detroitiškių mėgiamas "dypukas". Taigi, poniai B. Keblaitienei suorganizavus ir p.p. V. Kulbokienei ir E. Kapickienei padedant, susirinko gražus būrelis moterų, kurioms niekad netrūksta energijos ir noro kam nors padaryti gera. Buvo čia ir E. Molienė, S. Semaškienė, M. Kučinskienė, M. Bukauskienė, A. Ambrozienė, V. Marozienė, J. Keblaitienė, P. Medonienė ir ponų S. K. Semaškų duktė nors nedalyvavo, bet dovanomis vistiek prisidėjo, paremdamos ir pradžiūgindamos p. Rūtą Budrienę. Šį kartą buvo daugiau ir tremtinių: B. Matulkaitė, A. Arbačiauskienė ir p. R. Budrienės motina ir sesutė. Ponia R. Budrienė gavo gražių dovanų, už ką labai dėkinga, o viešnios buvo labai gražiai pavaišintos pradžioj minėtų trijų rengėjų-šeimininkių.

B. Keblaitienės globotiniai kuriasi

Gegužės 21 d. B. ir W. Keblaičiai buvo pakviesti į gražią "partį". Mat, gerai Keblaičiai atitraukė daug žmonių iš tremties, visi neblogai kuriasi Detroite, bet geriausiai iš jų kolkas įsikūrę yra B. M. A. Urbanavičiai. Tik vieni metai kaip atvažiavę, o jau turi savus namelius ir gali juose gražiai savo geradarius pavaišinti. Patys rūpestingi (visi trys dirba), o ir globėjai — p.p. Keblaičiai — nemažai padėjo, todėl dabar visiems bendras džiaugsmas. —D.

Bridgewater, Mass.

K. Kuzborskienė—tremtinių šelpėja

Nedaugel galima rasti žmonių, kurie sukaupę paskutines savo jėgas, atsižadėdami savęs, kiek tik leidžia galimybė stengiasi padėti vargan patekusiems savo tautiečiams. Jie sielojasi jų sunkia būsena, rūpinasi dėl jų blankaus rytojaus. Viena iš tokių žmonių yra Kazimiera Kuzborskienė, gyv. Bridgewateryje. Ji yra kukli, nesireklamuoja, mažai kieno pastebima moteris, ir jeigu neperžiūrėtum viso pundo jai prisiųstų padėkos laiškų už suteiktą pagalbą, nežinotumei, kad ji tiek daug yra įstengusi nuveikti. Ji yra pasiuntusi kelias dešimtis vertingų siuntinių tremtiniams į Vokietiją, Daniją ir kitus kraštus, yra parsikvietusi tremtinių jiems padėdama įsikurti materialiai ir moraliai, nesirūpindama, ar jai bus atsilyginta už tai. Pati K. Kuzborskienė yra senyvo amžiaus, nedarbinga, sunkių gyvenimo rūpesčių prislėgta moteris. Vienintėlis jos sūnus Juozapas yra žuvęs paskutiniame kare, palikdamas motiną senatvėje be globos.

—Dzūkų Jonas.

Pittsburgh, Pa.

Lietuvių piknikas

Šių metų birželio 11 d. pirmą valandą po pietų prasidės lietuvių piknikas. Pikniko vieta St. Georges Grove, viena mylia į pietus nuo Bridgvilles, prie 519 kelio. Tai graži miškinga vieta, kuri primena Lietuvą. Į pikniko vietą privažiavimas visiems labai patogus, nes iš Pittsburgho Blue Ridge linija autobusai eina kas valandą. Privažiavus Bridgville-Trenvysken - Cecel - Avella busas suks po dešinėj, tai čia reikia išlipti. Išlipus kelias po kairėj veda į pikniko vietą. Į tą vietą bus galima nuvažiuoti mašinomis, teks sumokėti 10c.

Tą šaunų pasilinksminimą ruošia SLA 3-sis apskritys. Kviečiami visi vietos apylinkės lietuviai, tiek seni, tiek jauni į pikniką atsilankyti. Pikniko rengėjai visus maloniai pasitiks, bus geri užkandžiai, o taip pat geras orkestras. Norintieji turės progą pašokti. Visi atsilankusieji bus tikrai pikniku patenkinti. —Rengimo komisija.

SPORTAS

* * *

Šachmatų naujienos

—**Bostono lietuvių šachmatininkų B klubo turnyrą** laimėjo Kontautas su 10 tšk. Tolimesnes vietas užėmė: Starinskas 8, Končienė 7½, Eidimtas 7, Tamošiūnas 7 ir kiti, surinkę mažiau taškų.

—Lietuvis šachmatininkas **Ig. Žalys**, dalyvaudamas Montrealio miesto šachmatų pirmenybėse, užėmė pirmąją vietą, tuo laimėdamas miesto meisterio vardą ir pereinamąją taurę.

—**Montrealio lietuviai šachmatininkai** draugiškose rungtynėse buvo susitikę su vietos ukrainiečiais ir juos įveikė pasekme 4:2. Lietuviams taškus pelnė Žalys, Boikovičius, Kazlauskas ir Čepkauskas.

—**Toronto lietuvių šachmatininkų komanda** balandžio 30 d. turėjo susitikimą su Toronto ukrainiečiais. Laimėjo lietuviai — 4½:3½. Meisteris Vaitonis šiose varžybose gražiai nugalėjo savo priešininką Suk.

—Gegužės 7 d. **Toronte** buvo pravestas Ontario provincijos šachmatų **žaibo turnyras**, kurį laimėjo lietuvis **Vaitonis**. Jisai laimėjo visas 9 turėtas partijas, už savęs palikdamas būrį stiprių šachmatininkų.

—Gegužės 12 d. prasidėjusiame **Massachusetts valstybės žemesniame šachmatų turnyre** dalyvauja ir Bostono lietuvių B klubo šachmatininkų nugalėtojas — P. Kontautas. Viso žaidžia 10 šachmatininkų, kovodami šveicarų sistema.

—**Lietuvių šachmatų meisteris P. Tautvaišas**, dalyvaudamas Golden Knight 1950 m. Postal turnyre, kurį organizuoja šachmatų žurnalas —Chess Review, laimėjo pirmąjį tašką.

—Bostono šachmatininkas **K. Merkis**, žaisdamas Golden Knight 1949 m. Postal turnyre savoje sekcijoje, jau pateko į pusfinalinius žaidimus. —Šul.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

IŠPARDAVIMAS AUKSO-SIDABRO

DIAMANTŲ, BRILIJANTŲ, PERLŲ UŽ PUSĘ KAINOS

Gruen 12 mieros, 17 akmenų, 14 karatų gryno aukso vertės $50.00, už $24.50

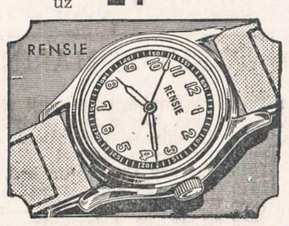

Elgin 15 akmenų, 14 karatų gryno aukso, vertės $55.00 už $27.50

Bulova 15 akmenų Gold Filled už **$19.50**

Wittnaeur Longines Gold Filled už **$24.00**

14 karato aukso, 17 akmenų moteriški laikrodėliai su 2 brilijantais diamantais, vertės $85.00 už **$42.50**

14 karatų gold, 17 akmenų, Waterproof rankinis vyriškas laikrodėlis $100.00 vertės už **$45.00**

Bulova 14 karatų aukso, 17 akmenų Vertas $110.00 už **$55.00**

17 akmenų gold filled rankiniai laikrodėliai. Vertės $38.00, už **$14.95**

Kišeniniai laikrodėliai ..... po $1.39
Alarm Clocks vertės $3.00 po $1.39

Auksinės rašomos plunksnos už pusę kainos.

Perliniai karoliai, vertės $2.50 už **95c.**

14 karato aukso žiedai vertės $10, už **$4.75.**

14 karato diamantinis žiedas, vertės $45.00 už **$22.50**

24 šmotų šaukštai, šakutės, peiliai, gražiame bakse **$15.00**

JOS. F. BUDRIK,

— INC. —

Po vienu stogu su rakandų krautuve.

3241 SO. HALSTED STREET

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit **BOROCYL OINTMENT.** Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamos nuo eczema nudegimų ir kitų odos ligų. **Kaina $1.50.** Siųskit Money Orderį arba nuvykite į:

BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

Kodėl CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $5000.

TAIP SMARKIAI AUGA TURTU IR TAUPYTOJAIS? Todėl, kad pas mus kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki $5,000 by an agency of the United States Government... Todėl, kad pas mus valdyba ir direktoriai darbščiai ir gabiai veda biznį ir išmoka aukštą dividendą savo taupytojams... Todėl, kad pas mus patarnavimas yra mandagus ir teisingas. Per 1949 metus pas mus pradėjo naujus taupymo accounts virš 1,200 ypatų, o turtas per tą laiką paaugo virš 1,000,000 dolerių. Dabar mūsų turtas siekia arti 5,000,000 dolerių.

Mes kviečiame kaip vietinius, taip ir tolimesnius lietuvius: padėkite savo pinigus šioj tvirtai apdraustoj finansinėj įstaigoj... Pas mus galite taupyti ir per laiškus. (Klauskite).

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVE. **Tel. GRovehill 6-7575** **J. PAKEL, President.**

TĄ BUICKĄ ŠIANDIEN GALITE GAUTI PAS

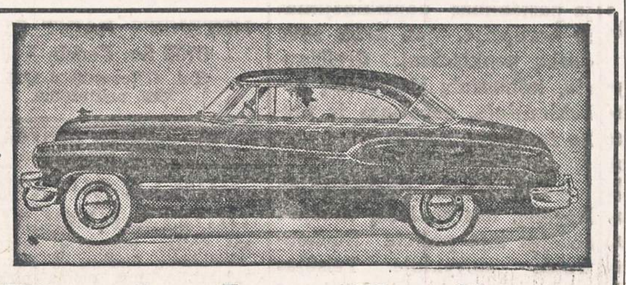

Milda Buick Sales

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, Vincas Parėdnis ir Antanas Bačkys.

907 W. 35th STREET **Tel. LAfayette 3-2022**

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašalina iš organizmo rugštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga materija lieka kune ir jūsų kraujuje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei nakčia dažnai turi keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokie

ŽOLIŲ ARBATĄ SANITAS NO. 101

Kaina $1.10 su prisiutimu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu.

Užsakymus su pinigais adresuokit taip:

SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

AR ESATE PATRŪKĘ?

Nėra reikalo ilgiau kankintis. Galite turėti pagalbą ir patogumą dabar. Atvykite pademonstravimui. Nėra įsipareigojimo ir PAMATYKITE NAUJĄ moksliškai išplanuotą "HOLD UP" RUPTURE SUPPORT, kuris yra skirtingas iš visų, kokius jūs kada nors turėjote. Nieko panašaus ir niekur nėra buvę. Laiko patrūkimą vietoj efektyviai ir patogiai nežiūrint kokjoje padėtyje jūs esate; sumažina spaudimą ir karštį. Minkštos gumos paduškėlė. Be jokių kojų raiščių ar guminių diržų. Lengvas svoris. Skalbiamas. Nemokamai patarimai teikiami kasdien nuo 9 v. r. iki 5:30 v. vak. Patelefonuokit dėl pasimatymo vakare. ATSINEŠKITE ŠĮ SKELBIMĄ SU SAVIM.

Jeigu jūs gyvenate už Chicagos, dėl daugiau informacijų rašykite į

HUB RUPTURE SYSTEM

166 WEST WASHINGTON STREET **OFFICE 316**
Telephone DEarborn 2-2921

Matykit C. Miller, DAUG SUTAUPYSIT

Geriausias Laikas Įsigyti CENTRALINĮ ŠILDYMĄ

VELTUI
Apskaičiavimas Šaukit šiandien. 3 metai apmokėti.

NUO BUNGALOW IKI 6 PRAGYVENAMŲ

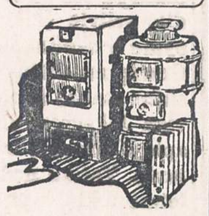

Įrengsime tuojau, pasirinkite kuro priemonę: dujom, aliejum, anglim — mažame ar dideliame name ir pigiausia kaina visam mieste.

Tūkstančiai Patenkintų Klientų.

23 metai aptarnavimo toje pat vietoje.

C. MILLER and SONS, INC.

MAYWOOD, ILL. **CHICAGO**
510 St. Charles Road. **1249 W. Lake Street**
Maywood 770 **MOnroe 6-3387**

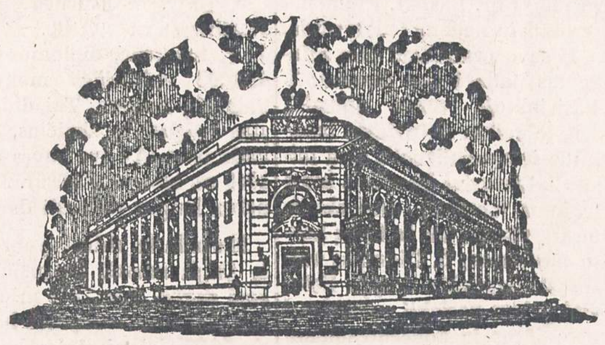

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Namų Paskolos Už Žemą Nuošimtį

TAUPYK SAUGIAI . . . mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 25 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 1/4 milijonų. U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

4192 Archer Avenue **Chicago 32, Illinois.**

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dieną, Ketvirtad. nuo 9 iki 8 vakare.

Tel. VIrginia 7-6555

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WAterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimo.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.

VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PUllman 5-8277

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.

Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.

Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai,
Šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS

DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tiktai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS

DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel.: DAnube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir šeštadieniais; ketvirtad. ir priešpiet tik iš anksto susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Resid. Tel.: VIrginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS

DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUdson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12; 2—5; 6:30—8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir šeštad. vak. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: HEmlock 4-5532

Emerg. Tel. REdzie 3-2865

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr.,ir ketv. 3—5 v. v.
trečiad. penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

Daktarai Žilvičiai

GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted Street
Telefonas CAlumet 5-7358

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite—
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ

SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ

IR ODOS LIGŲ.

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiųskite money order į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St. **Cicero 50, Ill.**

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

GERIAUSIA PIRKTI NAMAMS BALDUS

—: Iš :—

PROGRESS

LIETUVIŲ BENDROVĖS

KRAUTUVIŲ

PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai

Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE Co.
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
CHICAGO, ILL.

Leidžiame lietuviškas radio programas antradieniais 7:30 valandą vakare iš stoties WGES.

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA

IŠ STOTIES

W. G. E. S.

5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakaruškos

Tel.: HEmlock 4-2413.
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

BURIASI LIETUVIAI VERSLININKAI

KETVIRTOJI JAV LIETUVIŲ EKONOMINĖ KONFERENCIJA

Gegužės 28 d. Ilinojaus Lietuvių Prekybos ir Pramonės Rūmai (Chamber of Commerce) sušaukė 4. Amerikos lietuvių ekonominę konferenciją Čikagoje, Bismark viešbutyje. Į konferenciją atsilankė vietinių ir naujai atvykusių lietuvių apie 120 žmonių, o po konferencijos įvykusiame bankete dalyvavo apie 350.

Konferencijos tikslas buvo išsiaiškinti kai kurias lietuvių ekonominio gyvenimo problemas ir įkurti JAV lietuvių ekonominį centrą, nes ekonominis lietuvių susibūrimas ir susiorganizavimas yra sąlyga pakelti atskirų verslininkų gerovei ir stipriau remti lietuvių kultūrinį, visuomeninį ir tautinį gyvenimą, taip pat ir Lietuvos laisvinimo darbą. Ši mintis keleriopai buvo pabrėžta tiek konferencijos pranešėjų paskaitininkų, tiek ir kitų kalbėtojų.

Konferencijos atidarymas

Konferencija apie 10 val. buvo atidaryta Bismark viešbučio salėje, kur prie prezidiumo stalo matėsi JAV ir Lietuvos vėliavos.

Konferenciją trumpu sveikinimo žodžiu atidarė Ilinojaus Liet. Prekybos ir Pram. Rūmų pirmininkas Balzekas. Pačios konferencijos pirmininkais buvo išrinkti J. Mozeris, J. Varkala ir Dr. K. Drangelis, o sekretoriais O. Šukytė ir Pr. Sadauskaitė. Taip pat buvo sudarytos sveikinimų (E. Mikužiūtė ir M. Rudienė) ir rezoliucijų (A. Baliūnas, K. Grish, J. Pachankis, Dr. J. Paplėnas, Dr. S. Stankus) komisijos.

Sveikinimai bei pageidavimai

Konferenciją sveikino raštu ir žodžiu visa eilė asmenų ir organizacijų. Iš oficialių Lietuvos atstovų pirmiausia minėtini sveikinimai Lietuvos Pasiuntinio JAV Žadeikio, generalinio konsulo J. Budrio, konsulo Dr. P. Daužvardžio, garb. kons. A. Šalnos, taip pat VLIKo Vykd. Tarybos pirmininko M. Krupavičiaus. Toliau visos eilės organizacijų: Liet. Vyčių, Čikagos Liet. Moterų Klubo, ALT, Lietuvos Universiteto Klubo Čikagoje, Pasaulio Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje, Pasaulio Liet. Dailininkų ir Architektų Sąjungos, SLA Vykdomosios Tarybos, Ekonominio Sambūrio, Liet. Miškininkų Sąjungos Tremtyje, Dentistų Tremtinių Draugijos, BALFo, Liet. Jūrininkų Sąjungos Užsieny, Kęstučio Klubo ir kt. Sveikino laikraščiai ir paskiri verslininkai.

Jau ir sveikinimuose buvo iškelta minčių ir pasiūlymų, kurių dalis vėliau buvo panaudotos konferencijos rezoliucijoms. Ministeris Žadeikis ir kons. Daužvardis pabrėžė reikalą jungtis seniesiems ir naujiesiems ateiviams ir reikalą lietuviams išlikti lietuviais. Pastarasis ragino konferenciją rasti būdų mūsų jaunimui gauti galimybę baigti mokslus. Kurortų savininkas Bačiūnas pabrėžė reikalą ne tik nutarti, bet ir nutarimus įgyvendinti. Prof. J. Šimoliūnas ragino į kūrybinį darbą įtraukti visas esamas meno, mokslo ir technikos jėgas. A. Baltis kvietė neremti verslininkų Lietuvos priešų, o Dr. A. Gylys ragino daugiau lietuvių įtraukti į verslus, planingai studijuoti lietuviams verslų galimybės JAV ir koncentruoti lietuviškąjį kapitalą. Dail. A. Varnas ragino kreipti dėmesį ne vien į ekonomiką, bet nenutraukti saitų ir su kultūriniu bei visuomeniniu gyvenimu. E. Mikužiūtė linkėjo, kad konferencija išspręstų kai kuriuos klausimus, kurie palengvintų ne tik vietinių, bet ir dabar atvykusių lietuvių gyvenimą, o Dr. Valančius steigti Amerikos lietuvių ekonominį centrą. Inž. K. Burba ragino bendrauti profesionalams, steigti bendroves, kooperatyvus, lietuvius reprezentuojančias įmones, visi lietuvių pastatai turėtų būti statomi savų statytojų ir galimai savo stiliaus. Ponia N. Gugienė ir Zailskienė kvietė neužmiršti pasilikusių Europoje tremtinių. Prof. A. Rukuiža, be kitko, siūlė suregistruoti visus lietuvius specialistus pagal šakas, o inž. Labanauskas kreipė dėmesį į jūrų laivininkystės sritį, o Dr. A. Manelis į žemės ūkį.

Inž. A. Rudžio pranešimas

Po pietų pertraukos prasidėjo paskaitos pranešimai, kurių šioje konferencijoje buvo paskaityta keturi.

Inž. A. Rudys, Rockwell Engeneering Co. pirmininkas, kalbėjo apie *"Lietuvius JAV prekyboje ir pramonėje"*.

Jis pažymėjo, jog lietuvių verčiamasi keliose srityse. Nemaža jų esama finansų ir kredito srityje (Čikagoje 10 taupymo ir skolinimo bendrovių). Gražių rezultatų lietuviai pasiekę maisto ir mėsos šakose; vien Čikagoje lietuviai turi apie 500 maisto ir mėsos krautuvių. Tačiau nedaug lietuviai teturi tokių krautuvių, kurios reikalauja specialaus pasiruošimo bei specialių prekių. Lietuviai yra pagarsėję šiame krašte ir kaip geri tavernų, restoranų bei valgyklų laikytojai. Namų savininkų lietuvių daug, bet viešbučiais visai maža tesiverčia (pažymėtinas rezortininkas J. Bačiūnas ir neseniai pradėjęs Fr. Bastis). Pramonėje lietuvių nedaug tedalyvauja.

Iš savo pranešimo pats referentas padarė šias *išvadas:* 1. Pasirinktoje verslo (biznio) srityje reikia lietuviams tobulintis ir specializuotis visą laiką; 2. Lietuviai įmonėms kurti ir joms tobulinti turi skirtis ne tik vienos, bet ir kelių kartu pastangas; 3. Didesnių vaisių ekonominėje srityje lietuviai galėtų pasiekti suburdami savo jėgas ir koncentruodami kapitalus, o ne skyrium veikdami; 4. Versle reikia eiti kartu su gyvenimo pažanga, nes kitaip tenka žengti atgal, nykti; 5. Toliau lietuviai turi eiti ir į naujas verslo sritis (automobilių, mašinų dalių, specialių instrumentų, foto ir kt.).

(Bus daugiau)

—Sekmadienį penketukės Dionne minėjo 16 metų sukaktį. Motina pranešė, kad jos dar bent dvejus metus neturės teisės eiti su vyrais pasivaikščioti.

—Kolumbijoj sprogo parako sandėlis, žuvo 12 ispanų.

ATSIŲSTA ACME Telephoto

Komunistų jaunimas, atgabentas į Berlyną maršuoti, patenka į amerikiečių zoną. Ten jis gauna įvairių vaišių. Esą, Amerikos zona buvusi lyg gražus sapnas.

IŠ ČIKAGOS

★

ATMINIMŲ DIENA

Atminimų Diena prasidėjo sekmadienį. Po pirmadienio pertraukos, antradienio parade Michigan Ave. buvo laukiama 30,000 trijų karų veteranų dalyvavimo.

ŠVENČIŲ SUSISIEKIMO NELAIMĖS

Atminimų Dienos savaitgaly, padidėjus motorizuotų vežimų judėjimui keliuose, padidėjo ir susisiekimo nelaimių. Ilinojaus valstybėje žuvo 10 asmenų, o visoje Amerikoje 222.

PASITRAUKĖ PROFESORIUS

Prof. Ralph Blogett, 44 m., ekonomistas, pasitraukė iš savo tarnybos Ilinojaus universitete. Yra sudaryta komisija pasitraukimo priežastims tirti, nes kai kurie fakulteto nariai tvirtina, jog profesorius buvęs priverstas pasitraukti dėl savo senų teorijų. Klausimas esąs, kaip universiteto patikėtiniai teigia, administracinės srities, ir jis būsiąs sprendžiamas grįžus ateinantį mėnesį iš Europos to universiteto prezidentui Stoddard.

SEN. LUCAS PASITIKI

JV sen. Lucas pareiškė, jog Ilinojaus respublikonai norį sudaryti $700,000 fondą savo kandidatui ir Luco priešininkui Dirksen išrinkti senatorium. Lucas pasakė: "Jie gali kiek nori surinkti pinigų, bet lapkričio rinkimuose aš laimėsiu."

BAIGĘ MOKSLĄ IEŠKO DARBO

Birželio mėnesį Čikagos srities aukštąsias mokyklas baigs keli tūkstančiai jaunimo: Loyolos universitetą 710, De Paul 820, Univ. of Chicago 1,217, Northwestern 3,560. Visose JAV, manoma, diplomus gaus 480,000 aukštąsias mokyklas baigusių asmenų. Tai didžiausias baigusiųjų skaičius, koks kada nors JAV yra buvęs (pvz. 1946 m. tebuvo 152,000). Jiems nebus lengva susirasti darbą.

Nemaža ir vidurinę mokyklą (high school) baigusių ieškosi darbo. Pvz. 1949 m. Čigagos vidurines mokyklas baigusių 54.9% ieškojosi darbo, 38% ėjo toliau į kolegijas, 7% į verslo (biznio) ir kt. mokyklas.

Geresnės darbo perspektyvos yra pardavėjams, stenografams, mašininininkams (typistams), gydytojams, sesutėms, mokytojams (prad. mokyklų), stat. ir elektr. inžinieriams, farmacininkams, buhalteriams, verslo mašinų operatoriams, statybos kontraktorių pagalbininkams, valdžios įstaigų tarnautojams, žemės ūkių pagalbininkams ir kt. Menkos perspektyvos teisininkams, aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų mokytojams, žurnalistams, artistams, auto mechanikams, radijo technikams, virėjams, televizijos tarnautojams ir kt.

PAGAVO MOTERĮ

Trys vyrai pagavo Mrs. E. Richards, 23 m., 1224 W. 49th Pl., įstūmė ją į automobilį ir nusivežė. Tai atsitiko tuo metu, kai ji su pussesere vaikščiojo Oakley Ave. tarp 19 gatvės ir Cullerton.

KONSULO P. DAUŽVARDŽIO KALBA

Chicagos Tribune paminėjo konsulo P. Daužvardžio kalbą, kurią jis pasakė gegužės 28 d. Ilinojaus Lietuvių Prekybos ir Pramonės Rūmų (Chamber of Commerce) sušauktoje lietuvių verslininkų konferencijoje. Cituojamos tos kalbos vietos, kuriose konsulas pabrėžė bolševikų kėslus pavergti laisvąjį pasaulį ir pačias JAV.

Herald American parašė apie konsulą Daužvardį jo 25 metų diplomatinio darbo sukakties proga.

NIEKO NENUTARIA

Manoma, kad prisiekusieji teisėjai, kurie turėjo ištirti Čikagos nusikaltimų komisijos skundą, kad Čikagos policijoje pastebimas papirkinėjimas ir korupcija, jau baigs savo darbą penktadienį. Greičiausia, tolimesnių liudininkų nebeklausinės, nebalsuos ir nieko formaliai nenutars.

—Ilsę Koch, Buchenwaldo Raganą, teis vokiečių teisėjas, sėdėjęs toje pačioje Buchenwaldo stovykloje. Teisėjas Werner Oppel atsisakė klausyti Hitlerio patvarkymų ir buvo įmestas į stovyklą. Jis nesėdėjo, kada Buchenwaldo Raganos vyras buvo vyriausias stovyklos viršininkas. Oppel buvo išvežtas kitur.

CLASSIFIED ADVT.

MISCELLANEOUS
Įvairus

VERTIMŲ ir INFORMACIJŲ BIURAS, 1757 W. 51st ST.

Tel. PRospect 6-7238,

atlieka įvairius vertimų darbus, sutvarko pilietybės ir imigracijos dokumentus, tremtiniams padeda susirasti darbą ir teikia kitokį kalbinį bei teisinį patarnavimą. Čia pat galima gauti lietuviškų leidinių.
Darbo valandos: kasdien nuo 9-1 ir nuo 3-7, šeštadieniais nuo 9-1 val.

JONAS KUTRA,
Biuro Vedėjas.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė —. Pardavimui

NAUJAS namas 3218 So. Halsted St. Didelė krautuvė ir flatas. Viskas moderniška. Dėl informacijų šaukit Mr. Borchert
CEdarcrest 3-1739.

PARDAVIMUI 2 flatų 6 ir 7 kambarių namas. Gasu šildomas. Priešais High School. 80-ta ir May.
VINCENNES 6-2763.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

VISIEMS metams kabina, 36x30, 4¼ akro žemės, bėgantis vanduo, maudynė, toiletas, barnė 12x20, elektra, telefonas. Ant Chippewa upės kranto, 1½ mylios nuo miesto ir lėktuvų nusileidimo lauko. A. J. Allen, Ojibwa, Wisconsin.

MISSOURI River Bluff farma. 100 vieškelis. 4 mylios į Washington, Mo. 8 kambarių mūrinis namas. Didelė barnė. 193 akrai žemės. $24,000.
PAULE, REALTOR
St. Louis 11, Mo.

RESORTS AND VACATIONING
Kurortai ir Atostogų Vietos

AGNES and STEVES RESORT Townsend, Wis. Puiki vieta dėl vasarotojų, geras įvažiavimas, švarūs kambariai. Elektra, gesas, bėgantis vanduo, viduj toiletai, maudynės ir kiti patogumai. Dėl užsakymo pasirūpinkite iš anksto. Kreipkitės pas Mr. Bill Kopusta, 3538 S. Halsted St., arba Townsend, Wisconsin.

PAINTING AND DECORATING
Maliavojam ir Popieruojam

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidevėjusį namą pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui prieš jus kreipkites: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

15 VYRŲ mokytis bendo dirbtuvės-mašinšapės darbo. Atlyginimas taip aukštas kaip $60.00 per savaitę. Nuolatinis darbas. (Turi nors kiek mokėti angliškai).
CERTIFIED EMPLOYMENT AGENCY
111 W. Jackson Blvd.

REIKIA SKALBĖJO
Prie lininių skalbinių. Turi būti patyręs. Cosmopolitan Linen Supply, 6633 Cottage Grove. Ave.

REIKIA INDŲ PLOVĖJO
Privatus klubas vidurmiesty. Sekmadienį nereikia dirbti. Nuolatinis darbas. geros sąlygos
Matykite:
MR. H. BURKART
10 N. DEARBORN ST.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MOTERŲ — VYRŲ
18 iki 38 metų senumo, pastovus darbas, įvairios naudos, dienomis, vakarais ir naktinėmis pakaitomis.
GLOVEMAKERS, INC.
2701 No. Milwaukee Ave.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

MERGINOS ar moters lengvam namų ruošos darbui; turi būti patyrus prie kūdikio. Savas kambarys. Būti vietoje ar vykti namo. Aukščiausias mokestis. Draugiški namai.
EAstgate 7-2869.

REIKIA PANTRY GIRL
Privatus klubas vidurmiesty. Sekmadienį nereikia dirbti. Nuolatinis darbas. Puikios sąlygos. Matykite:
MR. H. BURKART
10 N. DEARBORN ST.

REIKIA MERGINŲ
Darbas ice cream dirbtuvėje
BOWMAN DAIRY CO.
426 N. Whipple.

TO RENT—WANTED
Ieško Renduoti

BUTINAI reikia 5 kamb., 2 miegamųjų, nefurnišiuoto apart. Jaunavedžiai su motina. Šiaurėj miesto daly, arti St. Ferdinand. Malonėkit pašaukti SAcramento 2-2378.

PUSAMŽĖ pora būtinai reikalinga 3 iki 5 kamb. nefurnišiuoto apartmento. Prieinama kaina. Prašome pašaukti VAn Buren 6-3377.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GROSERNĖ SU NAMU
Išdirbtas biznis, greit auganti kaimynystė; pilnai prikrauta prekių įrengimas kaip naujas. Krautuvė ir beismontas, 5 kambarių stuba, automatiška alyvos šilima, 3 miegamieji. Savininkas priverstas parduoti už geriausią pasiūlymą. 7533 W. Foster, RObney 3-0484.

GERAS biznis. Gazolino stotis ir 5 akrai žemės; didelis sodas. 9 kambarių namas, 2 garažai Arti ežero. 100 mylių nuo Chicagos, Michigan valstybėje. Šaukit VIrginia 7-6274.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588

UNIKOTE
Master Painters Varnish
Specialis — galionas $2.99
Vienu uždengimu (flat) alyvos maleva — galionas $3.19
Dutch Boy House Paint
Pittsburgh House Paint.
Sienoms popieris, Dažytojų Reikmenys, Langams Uždangos. Visos sienoms popierio kainos numažintos

METRICK'S PAINT STORE
6153 So. Kedzie Ave.
Tel. GRovehill 6-1875.
Mes pristatome.

REPAIRS—IN GENERAL
Įvairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA
DIDELĖ NUOLAIDA
ant radijų, televizijų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų ir rakandų.
Matykite mus pirma pirkimo.
Mes taipgi turime kelis vartotus šaldytuvus, skalbyklų ir vacuum valytuvų kaina nuo $15. Ateikite mūsų įstaigą ir pamatykite patys
Mes paimsime jūsų seną prekę iškeitimui.
A. C. NOVAK & SONS
3428 WEST 63rd STREET
Tel. REpublic 7-2650
CHICAGO 29, ILL.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

A. & C.
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ KARŲ VISUOMET

1936's iki 1950's
$50 IR AUKŠČIAU.

Mes perkam gerus vartotus automobilius.

A. & C. Motor Sales
816-20 W. 35th Street

TOBULOS MAŠINOS

Vieno savininko, kaip nauji visiškai. Kiekvienas turi radijo, šildytuvą ir visus įrengimus. Garantuoti. Lengvos išmokėjimo sąlygos.
1949 Mercury Cust. 4-dr. sed. $1695
1949 OLDS. 98 club sedan..... $2150
1949 FORD custom 2-dr. $1295
1948 OLDS. 98 4-dr. sedan..... $1695
1948 CHEV. Mast. deluxe c. c. $1195
1948 OLDS. 76 cl. sed. hydr. $1475
1948 FORD 4-door sedan $1095
1947 OLDS 76 cl. sed., hydr. $1195
1947 CHEV. convertible cp. $1150
1947 OLDS. convertible cp. $1195
Ir daugelis kitokių už kainą jus išsigalit mokėti.
General Motors lengvos sąlygos.
Olds. dyleris per ketvirtį amžiaus.

MAY MOTORS SALES
7411 So. Halsted Street

M and M MOTORS

Nauji ir vartoti automobiliai

Autorizuoti pardavėjai geresnių vartotų automobilių.

Jeigu jūs nepažįstate vartotų automobilių, tai susipažinkit su savo dyleriu

M and M MOTORS
6056 So. Western Ave.

Telefonai:
WAlbrook 5-0122
GRovehill 6-8733

LINCOLN, 1949 club coupe. Radio, šildytuvas, overdrive, baltos padangos, sėdynių uždangos. Mažai įvažiuotas. Tikra vertė. $1695
NASH, 1949 convertible Ambassador. Radio, šildytuvas, overdrive. Labai mažai įvažiuotas. Gražus žalias. Bargenas. $1495
5436 So. Ashland Ave.

TURI PASIAUKOTI
Packard '47 m. vėlesnis, 4 durų Sedan su radijo, šildytuvu, overdrive; baltom sienom padangos. Pasiaukodamas parduos. Privatūs žmonės.
Telefonuokite AU. 7-3524.

BUILDING MATERIAL
Statybai medžiaga.

LENTOS
ir Namams Statymui Medžiaga
NAMŲ SAVININKAI, TIK SOUTHWESTERN LUMBER KOMPANIJA GALI JUMS DUOTI TOKIUS BARGENUS
2 x 4 ..... 6c. ft.
1 x 4 ply ..... 3c. ft.
1 x 6 ply arba sheetting .... 5c. ft.
Plaster Board ..... 4½c. ft.
¼" plywood ..... 10c. ft.
Insuliacija ..... 5c. ft.
90 sv. rolė stogams popieris $2.00
110 sv. shingles, 100 k. pd. $2.10
Taipgi daugelis bargenų mūsų vartotos medžiagos skyriuje ant durų ir langų.
1 ir 2 colių lentų, sunkių balkių.
MES STATOME GARAŽUS IR PERTAISOME BUTUS IR BEISMONTUS.
Southwestern
LUMBER CO.
VINCAS ALONIS, vedėjas
7437 SO. WESTERN AVENUE
GRovehill 6-5656.
Atdara: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 8--8. Sekmadienį 10--2.

SOTUS ALKANAM PADĖK!
AID OVERSEAS, Inc., 2244 W. 23rd Place.
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8711.

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—$6.60
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.60
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25
E) 10 sv. gryn. kiaul. taukų $4.25
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 5.40
D) 37 sv. gryn. kiaul. taukų 8.85

SIUNTINYS Nr. 30
A) 5 sv. degintos kavos $5.50
B) 5 sv. deg. kavos 5 skard. dėžutės $5.80

SIUNTINYS Nr. 93—$6.95
5 sv. kiaulinių taukų
5 sv. degintos kavos

SIUNTINYS Nr. 94.
A) 5.5 sv. šokolado $4.50
B) 8 sv. bičių medaus 4.80
C) 5 sv. kakavos 3.40
E) 10 sv. džiovintų salyvų.... 3.60
I) 5.5 svarų margarino 3.50

1950 METAI BUS GERI METAI

Pasidėkite savo sątaupas saugioje įstaigoje, kuri neša gerus dividendus. Jūsų indėliai yra apdrausti iki $5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR INVESTMENT
INSURED
UP TO $5,000

Duodame paskolas su mažais mėnesiniais atmokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1739 SO. HALSTED STREET
Tel. Haymarket 1-3317